Bağımsızlık, Demokrasi, Sosyalizm Yolunda

Haftalık Siyasi Gazete

Gerçek

SAYI 145
12 KASIM 1979
PAZARTESİ
10 LİRA

KURULTAY NE GETİRDİ?

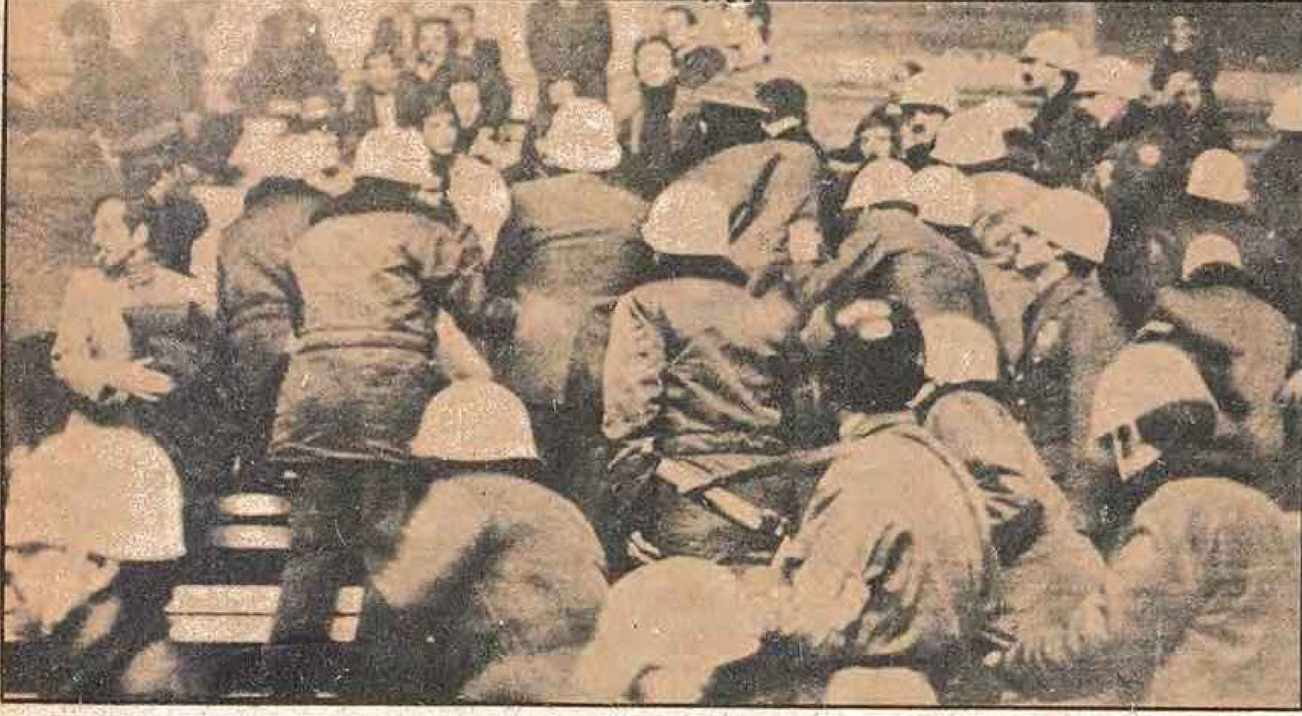
● Açık oylama sayesinde net bir güven sağlayabilen Ecevit, karşı hiziplerin listesini ancak 119 oyla aşabildi.

Geçtiğimiz hafta sonuçlanan CHP kurultayı ne getirdi, neyi halletti? Kurultay delegelerinin bile büyük bir «şaşkınlıkla» birbirlerine sordukları sorulardı bunlar.

CHP Kurultay delegeleri sordukları sorulara cevap bulabildiler mi, veya ilerle bulabilecekler mi, bunu göreceğiz. Özetle CHP'nin «lideri» şimdiye kadar olduğu gibi Kurultay delegelerini kendi manevra alanının basit bir aleti olarak kullandı. Büyük başlar dışında hiçbir delegenin konuşma fırsatını bulamadığı Kurultay'da CHP içindeki kayıkçı dövüşünün kahyaları tartışmaları ustalıkla CHP'nin seçim yenilgisinin gerçek sebeplerinden uzak tutmayı başardılar. Topuz ve Baykal hizipleri demagojik çıkışlarla «eleştirilerini» sergilemeye çalışırken, kendilerini «sol kanat» olarak adlandıran kesim sözcü bile çıkarmayarak tam bir sessizlik içinde kaldı.

Kurultay'da bir «özeleştiri» yapacağı açıklanan Ecevit'in konuşması ise Genel Başkan şakşakçılarının dışında hiç kimse tarafından beğenilmedi, hiçbirşeyi açıklayamadı. Ecevit seçim yenilgisi sonrasında kendisine başkaldıracaklarını umduğu hiziplerin kulaklarını «testi kırılmadan» çekmek gücünü elde etmek amacıyla kurultayı toplamıştı. Tüm kurultay boyunca delegeleri çekilmekle tehdit eden Ecevit, kendisi için yapılan güven oylamasının açık olarak yapılması sayesinde «ezici» bir şekilde güven aldı. Red kelimesini telaffuz etmek isteyen her delegenin şakşakçılar tarafından müthiş bir baskı altında tutulduğu oylamada ancak 20 red oyu çıkabildi. Bezirgan kurnazlığı Ecevit'e bu «zaferi» kazandırmıştı ama, Genel Yönetim Kurulu seçimleri zaferin tadını bulukladırdı: Ecevit hizbi, diğer hiziplerin toplam oyunu ancak 119 oyla geçerek Genel Yönetim Kurulunu oluşturabildi

Devamı s. 7, sütun 4'de

«Demokratik Sol» CHP'nin «demokratik» Kurultayından bir görüntü.

Kurultay'dan bazı izlenimler

CHP Kurultayı herşeyden önce devasa bir sirk görünümü arzediyordu.

Ve sirkte devler çarpıştı!

Baş numara, Ecevit kendisi idi. Demagojiyi demagoji değilmiş gibi gösterebilen usta bir konuşmacı... Diğerleri, özellikle gün görmüş devran geçirmiş Turan Güneş, sanki olur olmaz yerde ne kadar yüksek perdeden bağırırsa söylediği ne olursa olsun o kadar üste çıkacakmış gibi konuşuyor ve elhak «başarılı» da oluyordu!

Genel Başkana hayli acı çıkışlar yapan Haluk Ülman'sa nereye ve kimler arasına düştüğüne şaşırmış gibi bir tedirginlik içerisindeydi... konuşurken de, konuştuktan sonra da. Belli ki yadırgandığı kadar yadırgıyordu da. Ondan olacak, Genel Başkana güven oyu veren ezici çoğunluk nezdinde Turan Güneş'in (minüskül red cephesinin başraktı Güneş'in) herşeye rağmen yarattığı sempati Ülman'a nasip olmadı. Ülman'ın ve onun gibi «hoca»ların sigara dumanlı kurultay salonlarından çok ecza ve mürekkep kokan mutena gazete sütunlarında siyaset yapmalarında herhalde bir hikmet olsa gerek.

Deniz Baykal güzel jestler, tumturaklı cümlelerle konuşmaktan zevk aldığını her haliyle belli eden parlak bir politikacı. Yalnız parlak sözlerine ne muarızlarını, ne geçici dostlarını ne de kurultayın sıradan delegelerini inandırabildiğinin idrakiyle tedirgin ve telaşlı... Şöyle yürekten bir alkış topladı bir defa, o da Ecevit'i düzeltmek için tekrar kürsüye gelip, partinin işçiden, öğretmenden, gençlerden yüz çevirip sermayeye kaydığını söylemek istediğini belirttiğinde oldu. Ne ki asıl konuşmasında nedense ne demek istediği Ecevit dahil kimse tarafından böylesine açıklıkla anlaşılamamıştı...

Ali Topuz ise Tepegözle savaşa çıkmış yeni yetme bir hazreti Davut idi. Savurduğu sapan taşı hedefini bu defa bulamadı, lâkin bir daha da bulur mu, pek belli değil. Belki gitti gider... Ardındaki desteğin karmaşıklığı da sıradan delegelerin birçoğunun dalına basmıyacak gibi değildi: bir yanda İstanbul'un kelli felli mebus ve tüccar takımı, öbür yanda dinleyici sıralarının bir bölümünü işgal etmiş, «Kahrolsun kompradorlar!» makamıyla «Yaşasın demokratik sol!» diye haykıran parkalı gençler...

Gariban Üstündağ ise garibanlığını örtmenin yolunu en üst perdeden bağırmakta bulmuşcasına çanhıraş seslerle Sayın Genel Başkanını savunurken, konuşmasının bütününde hemen her cümleye «Ben...» diye başlamış «Ben...» diye bitir-

Devamı s. 7, sütun 1'de

Gerçek Durum

Demirel'in programını uygulatmamak için

14 Ekim seçimlerinden sonra yeniden başbakanlığa getirilen Süleyman Demirel, «azınlık hükümeti» görünümündeki kabinesi için meclis'de yeterli iskemleyi sağlamış bulunuyor.

Önce şu tesbitleri bir kez daha vurgulamak gerek:

- AP faşist işbirlikçisidir, halk ve demokrasi düşmanı bir partidir. Bu nedenle AP'nin geçmişte ister tek başına, isterse MC koalisyonları biçiminde gerçekleştirmiş bulunduğu ortaklıklar da daima bu nitelikleri **en belirgin bir şekilde** taşımıştır. AP'nin yeni iktidarı da bundan öncekilerden farklı olmayacaktır.
- Kurulan kabine, Milliyetçi Cephe'nin yeni bir formülasyonudur.
- AP'nin en büyük işbirlikçisi, dün olduğu gibi bugün de faşist milliyetçi harekettir.

Bütün bu nedenlerden dolayı, yeni Demirel ortaklığının, eskilerden daha az gerici olacağını sanmak ya da böyle iddialarda bulunmak vahim bir yanılgıdır. Şu anki formül, tekelci sermayenin kısa vadeli siyasal ve ekonomik tasarılarına MC hükümetinden bile daha uygundur.

Demirel iktidarının herşeyden önce ve herşeyden fazla yapmaya çalışacağı şey, demokratik hak ve özgürlüklere daha fazla saldırmak, daha büyük baskı ve kısıtlamalara başvurmak olacaktır.

Üstelik de eski MC ortaklarından farklı olarak bugün yeni siyasal iktidar ortaklığının elinde sıkıyönetim aracı vardır. Bir başka deyişle, yeni milliyetçi cephe formülasyonu, bu kez sıkıyönetimli bir MC uygulaması olacaktır.

Nitekim AP'nin MHP ve MSP ile vardığı anlaşmanın başlıca maddelerinden birisi sıkıyönetimin uzatılması (sürekli kılınması) yolundaki sağladığı teminat olmuştur.

Gene aynı şekilde Demirel'in bir kez daha üstlendiği misyonun İlk hedeflerinden biri Devlet Güvenlik Mahkemeleri başta olmak üzere yeni yeni anti-demokratik yasaların çıkartılmasıdır.

Demirel iktidarı emekçi sınıflar üzerindeki sınıfsal baskıların ve ezilen ulus üzerindeki ulusal ve

Devamı s. 7, sütun 7'de

gedik taşı

KERHEN DESTEK!

MSP'nin AP hükümetini «kerhen» destekleyeceğini açıklaması aynı hafta içinde bu tip desteğin ikinci örneğini teşkil etti.

CHP kurultayında Ecevit'e karşı oluşturulan Genel Yönetim Kurulu listesinin altıyüz küsur oy almasına, Genel Başkana güvensizlik oyu verenlerin sayısının ise yirmiyi ancak bulmasına bakacak olursak, birinci kerhen desteğin kime verildiği ortaya çıkıyor!

Baskıların sorumlusu Ecevit'tir

TÖB-DER yöneticileri 141/1'den tutuklandı

● Ecevit CHP Kurultayında yaptığı konuşmada TÖB-DER'e yüklenilmesi için devlet güçlerine yeşil ışık yakmıştı.

● Politika Gazetesi Genel Yayın Müdürü Aydın Engin de tutuklandı.

Müflis CHP yönetiminin ve onun lideri Ecevit'in giderayak demokratik güçlere yönelttikleri saldırılar artıyor. Bunun son örneğini Cumartesi sabaha karşı birde TÖB-DER Genel Başkanı ve Yönetim Kurulu üyelerinin evlerinden toplanması teşkil ediyor.

TÖB-DER'in Bursa eyleminin kararının alındığı, şube başkanları toplantısını ünlü 141. maddenin birinci fıkrasına aykırı «gören» Ankara Sıkıyönetim Kumandanlığı Askeri mahkemesi TÖB-DER yöneticilerinin gıyaplarında tutuklama kararı aldı. TÖB-DER yöneticileri gece evlerinden alınarak tutuklandı. Haber, gazetemize ulaştığı sırada polisler TÖB-DER genel merkezini aramaya başlamışlardı.

Son günlerde demokrasi güçleri üzerinde baskıların yoğunlaşması iki nedene dayanıyor. Bunlardan biri müflis CHP yöneticilerinin, hükümetinin giderayak gericiliğe daha çok göz kırpan bir politikayı benimsemeleridir. Diğeri ise örtülü MC'nin gelmekte olduğunu gören ve devlet güçlerinin çeşitli alanlarında görevli olan kimselerin ortama uyma çabalarının bir sonucudur.

Cumhuriyet Halk Partisi genel başkanının CHP kurultayında TÖB-DER'i ve onun genel başkanını hedef alan konuşması açıkça devlet güçlerine «TÖB-DER üzerine yüklenin» anlamın-

Devamı s. 7, sütun 6'da

Yusufoğlu: «TÖB-DER yöneticileri serbest bırakılmalıdır»

Partisinin Bursa'daki Bölge Temsilcileri Toplantısında konuşan Genel Sekreter Yalçın Yusufoğlu TÖB-DER Genel Başkanı Gültekin Gazioğlu'nun ve yürütme kurulu üyelerinin 12 Mart operasyonlarını andırır şekilde gece yarısı gözaltına alınmalarını eleştirmiş, son günlerde demokratik mevziler üzerindeki baskılar yoğunlaştırılırken faşist cinayet şebekelerine ilişilmemesinin ibret verici olduğunu söylemiştir. Yusufoğlu özetle şöyle konuşmuştur.

«Anti-demokratik baskılar kapalı MC kurulmadan yoğunlaşmaya başlamıştır. Hükümeti kurmakla görevli Demirel programını açıklarken, özellikle halkın demokratik özlemlerini bas-

Devamı s. 7, sütun 6'da

İGD'nin kapatılması protesto ediliyor

● Merkezi güçbirliği oluşturan SGB, DDKD, Genç-öncü ve İGD Genel Sekreteri Alaettin Taş, yayınladıkları ortak basın bülteniyle İGD'nin kapatılmasını kınadılar.

Bir süre önce biraraya gelerek güç ve eylem birliği yapma kararı alan örgütler, SGB, DDKD Genç-öncü ve İGD Genel Sekreteri Alaettin Taş yaptıkları ortak basın açıklamasıyla İGD'nin kapatılmasını kınadılar. Sıkıyönetim komutanlığının İGD'yi kapatmasının anti-demokratik bir uygulama olduğu belirtilen açıklamada, özetle şu görüşlere yer

Devamı s. 7, sütun 5'de

Türkiye-ABD «Savunma İşbirliği» görüşmelerinde ulusal çıkarlarımız pazarlık konusudur

● 10 Aydan beri sürmekte olan ve bir ara kesilen görüşmelerin yeniden başlaması, bölgedeki tüm barışsever güçlerin tepkisini çekmektedir.

● Görüşmelerde Türkiye, eğer 5 yıllık askeri malzeme yardımını güvence altına alabilirse, üsler konusunda her ödünü vereceğini göstermiştir.

Türkiye'deki ABD askeri üslerinin yeni ve kalıcı bir statüye kavuşturulması için on ay önce başlamış olan ikili görüşmeler, üç aylık bir kesintiden sonra yeniden başlamış bulunmaktadır. Bugünlerde Ankara'da, ABD ve Türkiye heyetleri arasında, yoğun pazarlıklar sürüyor.

ABD üslerinin Türkiye'de yeni bir statüye kavuşturulmasına, her iki taraf da yüksek değer biçmektedir. Bu halkımızın ulusal çıkarlarıyla, bölge halklarının güvenliğiyle doğrudan ilgili sorunda, ABD militarizmine verilecek her ödün, halkımızın onuruna ve saygınlığına indirilmiş bir darbe olacaktır.

Bu konuda Ecevit hükümetinin takındığı tutum, ABD militarist güçlerinin işine yaramıştır. Türkiye hükümeti, ABD'ye yardım için asılırken, o da karşılık olarak, Türkiye'deki üslerinin kalıcı bir statüye kavuşturulmasını talep etmiştir. Pazarlıkların uzaması, Türk hükümetinin bu konuda ulusal çıkarlarımızdan kaygı duyduğunu göstermez. Tersine, ABD daha fazlasını koparmak için nazlanmıştır ve sonunda Türk hükümetinin sırtı yere gelmiştir.

Görüşmelerde, üzerinde uzlaşma sağlanacak olan metin taslağı ABD tarafından hazırlanıp getirilmiştir. Görünen gelişmeler, ABD isteklerinin kabul edileceği yönündedir. Özellikle ekonomik yardıma çok acil ihtiyaç duyuluyor olması, ABD'nin istediği ödünü elde edeceği koşulları hazırlamıştır.

ABD üsleri, Türkiye'de çok yönlü bir işleve sahiptir ve sayıları yirmibeşi geçmektedir. Bunlardan bazıları, saldırı üssü olarak kullanı-

Devamı s. 6, sütun 6'da

3. MC kuruluyor

AP, gerek geçmiş MC deneylerinin milyonlarca emekçi için zulüm, baskı ve ağır bir sömürüden başka bir şey getirmemiş olmasının yarattığı tepki, gerek büyük sermayenin MSP'li bir koalisyon hükümetine karşı çıkması ve gerekse işbirliği yaptığı faşist Milliyetçi Hareketin ipliğinin iyiden iyiye pazara çıkması nedenleriyle, açıktan açığa yeni bir MC partileri koalisyonuna gidememiştir. Ancak, bunu daha başka bir biçim altında, Ecevit'in deyişiyle «örtülü» bir şekilde oluşturma çabası içine girmiştir.

AP'ye «kayıtsız şartsız» destek vaadeden MSP ve MHP'nin bu blöfünü hiç kimse yutmamıştır. Demirel de başından beri bu blöfü hazmedememenin rahatsızlığı içindedir. Zira seçimlerin hemen ardından izlediği, hükümet kurma çabalarını yokuşa sürerek bunalımı derinleştirme ve böylelikle bir erken seçimi zorlama taktiğinden bu nedenle vazgeçmek zorunda kalmıştır.

Ancak, görüldüğü kadarıyla AP bu taktiğinden de henüz bütünüyle vazgeçmemiştir ve

Devamı s. 7, sütun 1'de

Demirel, demokrasi ve halk düşmanı taleplerini sıralıyor

AP Genel Başkanı Demirel, hükümet sorunu konusunda düzenlediği bir dizi basın toplantısında bir yandan bol keseden vaadler sıralarken, bir yandan da demokrasi düşmanı emellerini kusmayı ihmal etmiyor. Demirel, kurmak üzere olduğu 3. MC ile hem vaadlerini ve hem de demokrasi düşmanı emellerini hayata geçirmenin kolay kolay mümkün olmadığını (zaten vaadlerinin çoğu için böyle bir niyeti bile yoktur) pekalâ bilmektedir. Ama böylelikle, «ben bunları yapacaktım ama, yerim de dar, gerim de» diyebilecektir.

Demirel, sıraladığı vaadlerle seçmeni avlayabile-

Devamı s. 7, sütun 3'de

Ecevit, Demirel'le yaptığı görüşmeden sonra düzenlediği basın toplantısında tekelcilerin isteklerini yerine getiremediği için Demirel'e sitem etti ve tekelcilere «örtülü CHP-AP koalisyonu» önerisini iletti.

CHP tekelci sermayeye göz kırpıyor

● «Örtülü MC»ye karşı çıkan Ecevit, «Örtülü CHP-AP koalisyonu» önerdi.

İki yıla yakın iktidarı boyunca tekelci sermayenin çıkarlarından başka bir şey gözetmediği için 14 Ekim seçimlerinde hezimete uğrayan ve hükümetten düşen CHP, tekelci sermayeye göz kırpmaya devam ediyor.

Demirel'le yaptıkları görüşmeden sonra düzenlediği basın toplantısında Ecevit, kurulacak olan hükümeti «örtülü MC» olarak nitelendirerek, eğer Demirel hükümeti kurma görüşmelerine CHP'den başlamış olsaydı daha başka bir hükümet formülünün gerçekleşmesinin mümkün olabileceğini söylemiştir. Ecevit'in çok açık bir biçimde önerdiği hükümet formülü, CHP destekli bir AP azınlık hükümetidir. Yani «örtülü CHP-AP koalisyonu»dur.

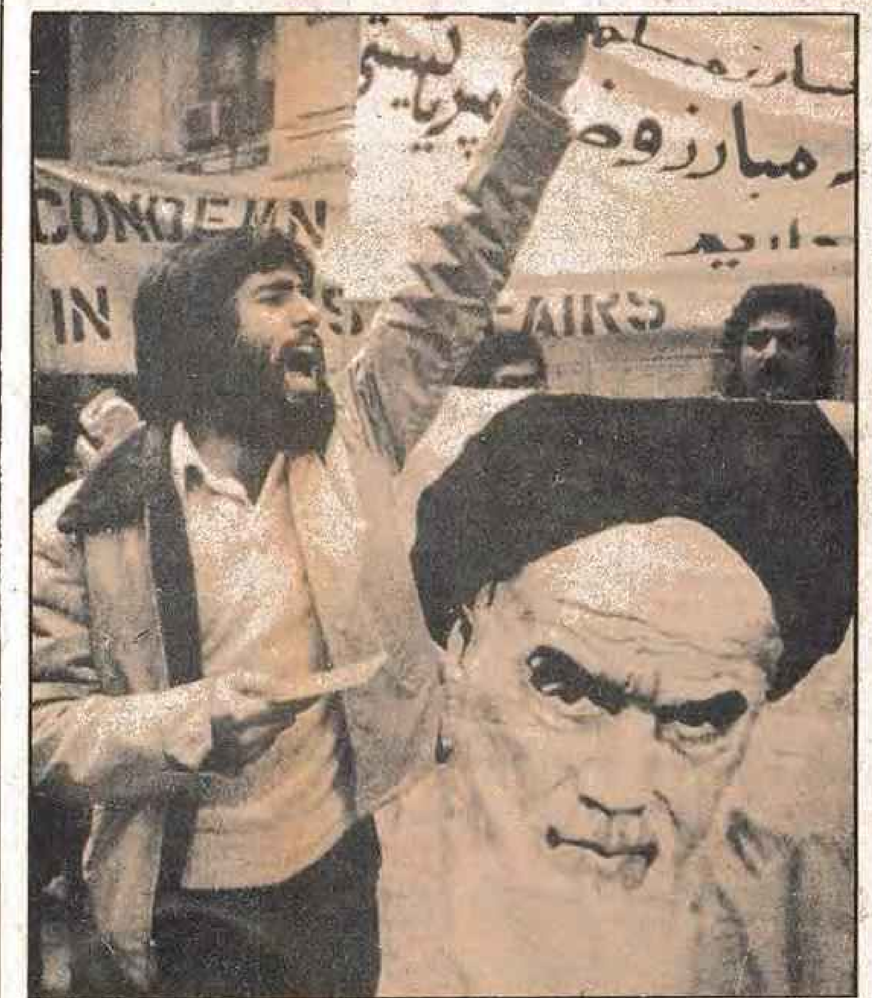
1970'den bu yana siyasi bunalımdan kurtulamayan tekelci sermaye yıllardır hiç durmaksızın CHP-AP koalisyonu istemektedir. Ancak bugüne dek tekelcilerin bu talebinin gerçekleşmesi mümkün olmamıştır. Şimdi Ecevit, 3. MC'nin kurulmasının hemen başında, örtülü CHP-AP koalisyonu önererek, tekelci sermaye çevrelerine göz kırpmıştır.

Ecevit, tekelcilere şunları söylemektedir:

«Birincisi, kurulacak hükümet, eski MC'lerin bir de-

Devamı s. 7, sütun 5'de

İran'da Belirsizlik Devam Ediyor

İran'da faşist Şah diktatörlüğünün yıkılmasından ve Amerikan emperyalizminin ülkedeki nüfuzunun kırılmasından sonra ortaya çıkan kaos devam ediyor.

Monarko-faşist Şah yönetiminin devrilmesinde elbirliği eden güçler bu hedefe vardıktan sonra aralarında kaçınılmaz bir ayrılık başladı.

İran'da devrimi ileri götürmek isteven emekci halk güçleri ile bu Şah aleyhtarı mücadeleve İslamcı motiflerle katılan güçler arasında bir sürtüşmenin cıkması kacınılmazdı. Böylece Humeyni taraftarları Şahlığın yıkılmasından sonra hem İran isci sınıfı üzerinde baskılara giristiler, hem de İran Kürdistan'ında Kürt ulusal demokratik talepleri doğrultusunda özerklik isteven Kürt devrimci ve ilerici güçleri üzerinde sovkırım ve sindirme politikalarına yöneldiler.

Bugün somut olan durum şudur: İran'da Şah diktatörlüğünde somutlanan monarko-faşist devlet (yani siyasal iktidar) yıkılmıştır. Fakat politik iktidarı, işçi sınıfı ve diğer emekçi halk güçleri de ele geçirmiş değillerdir. Bu anlamda, burjuva karakterli zümreler yada genelinde sömürücü nitelikli sınıflar ile emekçi sınıflar arasında bir sınıf mücadelesi giderek ön plana çıkmaktadır. Bu mücadele aynı zamanda ezilen Kürt ulusal topluluğunun haklı talepler uğruna mücadelesiyle birlikte İran'daki olayları boyutlandırmaktadır.

İşte İran hükümetinin istifası İran'daki güçler dengesinin bugünkü belirsizliğinde ortaya çıkmış bir durumdur. Bu olay, Humeyni'ye bağlı belli gençlik gruplarının Amerikan ve İngiliz elçiliklerini işgal etmesiyle birlikte uluslararası ve diplomatik olayları da beraberinde getirmiştir.

Bir yanda İran Kürdistanında baskı ve cinayetlerine devam eden, aynı zamanda Şahlığın devrilmesiyle kazanılmış olan demokratik hak ve özgürlükleri yeniden boğmaya çalışan Humeyni taraftarları, öte yanda böyle anti-amerikan gösterilere başvurarak nereye varacaklarını ummaktadırlar? Surası açıktır ki,

Devamı s. 7, sütun 3'de

CHP Kurultayı Üzerine

İlkay İZER

CHP Kurultayı Genel Başkanın arzusu üzerine toplantıya çağrıldı. CHP Genel Yönetim Kurulu, Genel Başkanın arzusu üzerine istifa etti. CHP Kadın Kolları Başkanı Genel Başkanın isteği doğrultusunda görevinden ayrıldı. Kurultaydaki oylar Genel Başkanı akladı ve Genel Başkanın direktifleri gereğince bir Genel Yönetim Kurulu oluşturuldu. «Demokratik Sol»un demokratikliği böyle kayboldu.

Demokratik Sol Cumhuriyet Halk Partisi iktidarda iken «sol»luğunun nerdeyse tümünü yitirmiş idi. Daha muhalefete geçmesini tamamlayamadan demokratikliğini de yitirdi. Zira bir yanı ile Kurultay parti içi muhalefete soluk aldırmama, imkan vermeme macerasından ibaretti. Muhalefet'in muhalefet edebileceği bütün organlar geri çekildi, kalan tek organ'a muhalefet ise ancak 20 babayiğite nasip oldu. Buna karşılık Ecevit parti içi muhalefete karşı alabildiğine muhalefet etti. Türkiye'nin en büyük muhalefet partisinin liderine elbette bu yaraşırdı.

ECEVİT SON EYLEMİNİ İÇİNE SİNDİREBİLMİŞ DEĞİLDİR

Ecevit'in en tutarsız davranışlarını bile, belirli bir tutarlılık çerçevesine oturtmaya, «içine sindirmeye» çalışan bir kişiliği var. Kıbrıs çıkarmasındaki savaş eylemini, o güne kadar benimsediği barışsever kişiliği ile bağdaştırmak için o ünlü ve paradoksal «Barış Harekatı» deyimini seçmesi, dışardan empoze edilmiş ağır ekonomik önlemleri, halka ekonomik ferahlık getirecek diye ilan etmesi, bu kendiyle tutarlı olma gayretinin sonuçları. Olaylar onu, ne denli çelişkili durumlara düşürürse düşürsün, o sadece lafta kalsa bile, bu çelişkili durumu içine sindirmeye, tutarlı bir mantık silsilesi içinde açıklamaya çabalıyor.

CHP içindeki son operasyonu da yine böylesi gayretlerin örnekleri ile dolu. Parti için muhalefetin kıpırdamasına fırsat bırakmadan, daha beş ay önce kendini seçmiş bir delegeler topluluğu toplantıya çağırmasına rağmen, başkanlığı bırakma tehditlerine rağmen Genel Yönetim Kurulu seçimindeki oylar Ecevit muhaliflerinin arttığını gösteriyor. Ecevit kurultay öncesi ve kurultaydaki tutumu ile adeta partiyi bırakıp kaçmak için vesile arar gibi davranmıştır. Bu psikolojisi de gösteriyor ki, Ecevit bu son tutumunu pek içine sindirebilmiş değildir. Bu tutumunu, demokratik, sol bir partide bulunması gereken disiplini kuracağız sözleri ile açıklamaya çabalaması da bu sindirilmişliği gösteriyor. Zira 22 aylık iktidar dönemi sonucunda uğranılan seçim başarısızlığı ile ilgili tartışmaların odak noktası parti içi disiplinle ilgili değildir. Tartışılan konu «demokratik sol»un demokratikliği değil «sol»luğudur. Oysa Ecevit'in ortaya getirdiği temel konu, «sol»luk ile ilgili değil, demokratiklikle ilgili. Meseleyi bu kadar baş aşağı koymak, içe sindirmede ne denli usta olunursa olunsun, kolay kolay sindirilemez.

PARTİ İÇİ MUHALEFET PARTİ İÇİ İKTİDAR

Kurultayda belirten temel olgulardan bir tanesi de, parti içi muhalefetin parti liderine doğrudan karşı çıkmayışı, çıkamayışıdır. Lider alternatifsizdir. Parti içi muhalefetin önemli bir kesimi, parti yönetiminde muhaliftir ama hükümet içindedirler. Ülke yönetiminde, 22 aylık iktidarın sorumluluğunu paylaşmışlardır. Parti yönetimini ve liderini eleştirmeleri mümkün değildir. İktidar dönemi boyunca uygulanan politikaların doğrudan sorumlusudurlar. Bu bakımdan temel soruna yönelik eleştiriler getirmeleri inandırıcı olamamıştır.

CHP'de Parti içi muhalefetin bölük pörçük olduğu sağ ve sol kanatlardan oluştuğu bilinmektedir. Ayrıca bu kanatlarda yer alanların politik konum ve tutumları da tam anlamıyla belirgin değildir. Parti içi muhalefet gibi parti içi iktidarda da sağ ve sol çeşitli eğilimler mevcuttur. Bugün CHP'de parti içi muhalefetin tümüyle sol kanat olduğu nasıl söylenemez ise, iktidarın tümüyle sağ bir yapıda olduğu da söylenemez.

Sağ ve sol politika konusundaki çelişkili tutum ve sözleri ile Ecevit adeta CHP'nin bileşkesi gibidir. Ayrı ayrı ele alındıklarında dahi, parti içi iktidarın da, muhalefetin de bileşkeleri büyük bir ihtimalle yine Ecevit olacaktır. Bu yüzden, kurultay hep bir ağızdan Ecevit'e evet demiş, sonra da ikiye bölünerek değişik listelere oy vermiştir.

Özetle, CHP'deki parti içi muhalefet, içinde çeşitli eğilimleri barındırsa bile, bir bütün olarak düşünüldüğünde büyük çoğunluğu ile partinin genel siyasetinin ortağıdır, parçasıdır. Bu yüzden geri çekilmiş, dişe tırnağa dokunur bir şey söyliyememiştir. Kurultay sonuçları da bu durumu belgelemiştir.

SEÇİM SONUÇLARINI TARTIŞMAYANLAR

Toplanışı, yapılışı ve sonuçları tatminkâr olsa da olmasa da CHP iyi kötü bir seçim sonu değerlendirmesini en büyük karar organında yapmış bulunmaktadır. İğneyi CHP'ye batırırken, çuvaldızı unutmak olmaz. Seçim sonuçları sadece CHP'ye ait bir yenilgiyi değil, toplam sol oyların gerileyişini de vurgulamaktadır. CHP dışındaki sol'un, sosyalistlerin, bu sonuçların değerlendirmesini iyi yapması, objektif şartlara rağmen gelişemeyen hareketin sağlam bir eleştiriye tabi tutması, bütün güçlerini birleştirmeyi, kısa zamanda sosyalist birliği sağlaması zorunludur. Aksi halde «sol»luğu, «demokratik»liği ne kadar tartışılırsa tartışılsın, iktidarda ve muhalefette ne kadar başarısız olursa olsun, halk güçleri için CHP tek iktidar alternatifi olmaya devam edecektir.

YENİ BIR PARTİ, DAĞINIKLIĞI AZDIRMAKTAN BAŞKA SONUÇ VERMEZ

Kerim YIRCA

DİSK Yürütme Kurulu'nun, 14 Ekim seçimlerini değerlendiren 19 Ekim 1979 tarihli açıklamasında aynen şöyle denilmekteydi:

«İşçi sınıfının, yıllardan beri artan bir bilinç ve örgütlülükle sürdürdüğü mücadele ve toplumda oluşan sosyalist potansiyel, bu seçimlere yansımamıştır. Seçime katılan sosyalist parti ve kişilere verilen oylar Türkiye'deki sosyalist potansiyeli yansıtmaktan uzaktır.»...

«14 Ekim sonuçları, tüm bölünmüşlüğüne rağmen sosyalist parti ve adayların aldığı oylar dikkate alınırsa, toplumdaki sosyalist potansiyelin gerçek gücü hakkında önemli ipuçlarını ortaya koymaktadır. İşçi sınıfı açısından, siyasal hareketinin gerçek öz ve örgütlülüğüne kavuşturulması, Türkiye işçi sınıfının siyasal hayata gerçek ağırlığını koymasını getirecektir. Bu amaç için tüm demokrat, devrimci, sosyalist örgütlere ve hatta tek tek kişilere görev düşmektedir. DİSK bu konuda, sendikal bir örgüt olduğunun bilinci içinde üzerine düşen görevi yerine getirmeye kesinlikle kararlıdır.»

Daha sonra DİSK Genel Yönetim Kurulu aynı amaçla, yani seçim sonuçlarını değerlendirmek üzere toplandı. Yazımızın dizgiye verildiği sırada toplantı henüz devam etmekteydi. Ve resmi bir açıklama yapılmış değildi. Ancak 9 Kasım 1979 tarihli Cumhuriyet Gazetesi'nde konuyla ilgili bir haber yayınlandı. Habere göre DİSK Genel Başkanı Abdullah Baştürk, toplantıyı açış konuşmasında işçi sınıfının siyasi örgütlenmesi konusunda sunları söylemekteydi:

«Sadece hak ve özgürlükleri korumaya yönelik bir hareket siyasal nitelik kazanamadan başarı sağlayamaz. DİSK'in bu konuda tarihsel sorumluluğu vardır. İşçi sınıfının bilimi, kliseleşmiş soyut sloganların tekrarlanması olarak anlaşılmamalıdır. Ayakları yere basan, toplumsal gerçekleri değerlendirebilen genis emekçi kitleleri yönlendirebilecek, sosyalist siyasal hareketin örgütlenmesinde DİSK sendikal örgüt olduğunu unutmaksızın üzerine düşen görevi yapmalıdır.»

Gerek DİSK Yürütme Kurulu'nun açıklaması, gerekse Baştürk'ün dedikleri eskiden beri sözü edilen, DİSK yöneticilerinin **bir parti kurma** eğilimlerini doğrular niteliktedir. Yine, 9 Kasım tarihli Cumhuriyet'te Oktay Akbal CHP'nin solunda gerçek anlamda «sosyalist bir parti»nin kurulmasını savunan bir yazı yayınlamıştır. Demek ki, DİSK'in girişimini onaylayacak, hatta teşvik edecek —hem de solculuk adına— olanlar çıkabilecektir. Bu nedenle DİSK'in parti kurma girişimini bir kere daha ele almamız gerekmektedir.

DİSK yönetimi son seçimlerde yine CHP'yi desteklemiştir. Bunu eskisi kadar hevesli ve kayıtsız şartsız yapmamıştır. Hatta, **«sosyalist partilere de oy verilmesinin yanlış olmayacağı»** ibaresiyle, CHP'yi destekleme kabahati bir ölçüde hafifletilmek istenmiştir. Ama ne denirse densin yaptığı CHP'yi desteklemek olmuştur.

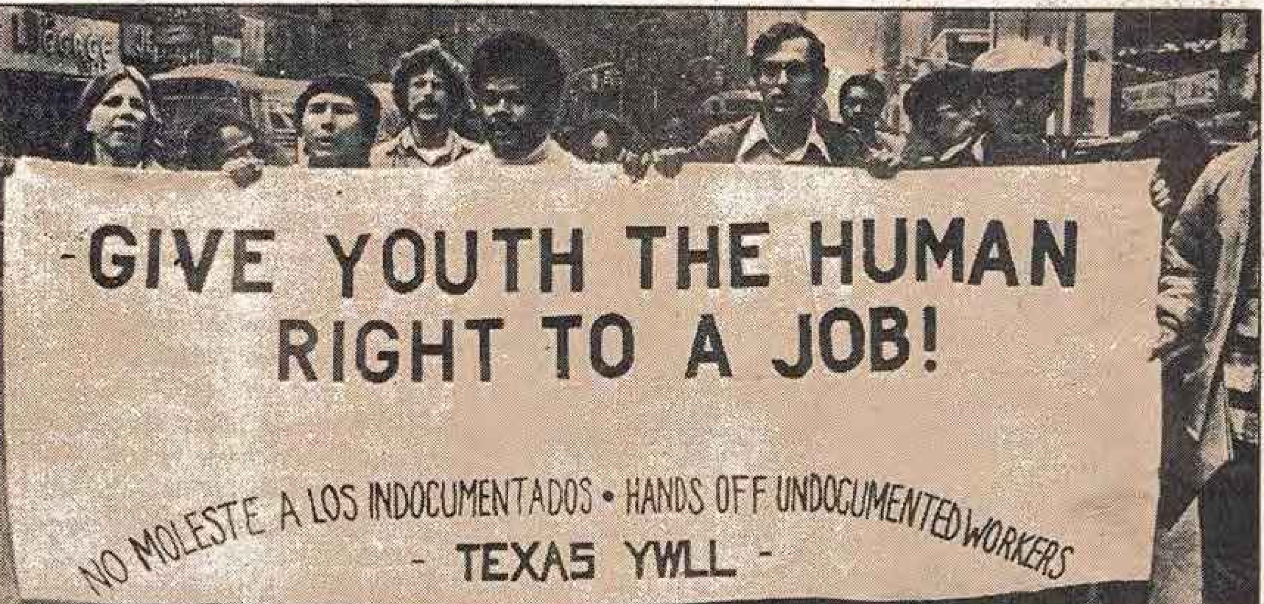
Ancak DİSK'li işçi bu destek kararına hiç itibar etmemiştir. Öyle ki, DİSK'in en etkin olduğu «CHP'nin kalesi» İstanbul'da CHP 400 bin oy kaybetmiştir. Bizim seçimlerden çok önce dile getirdiğimiz olumsuzluk gerçekleşmiş ve bunca olup bitenden sonra CHP'nin desteklenmesini inandırıcı bulmayan —AP ve yandaşlarına da oy vermeye eli varmayan— yüzbinlerce kişi sandıktan uzak durmayı yeğlemiştir. Biz seçimlerden önce CHP'yi desteklemenin —hele sol adına bunu yapmanın— demokrasi safları açısından çok tehlikeli olduğuna, çünkü buna ikna olmayacak pek çok kişinin, ayrıca solda güvenebilecekleri güçlü bir merkez göremedikleri için, oy vermeye yanaşmayacaklarına, siyasetten uzak duracaklarına, böylece demokrasi saflarının toplam oyunun düşeceğine, dolayısıyla AP ve yandaşlarının nisbi olarak ilerlemelerine hizmet edileceğine dikkati çekmiştik. Nitekim dediğimiz aynen çıkmıştır. Kısacası seçimlerde «solculuk, ilericilik» adına CHP'nin desteklenmesi tutumu CHP'ye birşey kazandırmadığı gibi, faşistlerin, gericilerin değirmenine su

Devamı s. 7, sütun 1'de

İŞTE KAPİTALİZM

Japonya'da giderek artan işsizliği protesto gösterisi.

ABD'de iş isteyen işsizler gösteri yapıyor.

İşsizlik durmadan artıyor

İşsizlik insanın açlığa, sefalete mahkum edilmesidir. Kapitalist ülkelerde milyonlarca insan işsizdir. Ne kadar gelişmiş olursa olsun istisnasız tüm kapitalist ülkelerde milyonlarca kişi işsizdir, çünkü işsizlik kapitalizmin doğasından kaynaklanır.

Bugün ABD'de 10-15 milyon, İngiltere'de 2 milyon işsiz vardır. Emperyalizme bağımlı geri ülkelerde ise işsizlik kendisini daha da şiddetli duyurmaktadır. Bunun en yakın örneği Türkiye'dir. Türkiye'de gizli işsizlik bir yana, resmi rakamlara göre 2 milyon civarında işsiz vardır ve bu sayı her geçen gün artmaktadır.

İşsizlik yalnızca kişiyi ve çoluk çocuğu açlığa, yoksulluğa mahkum etmekle kalmaz. Her geçen gün büyüyen işsizler ordusunu patronlar tehdit unsuru olarak kullanırlar. Yedek sanayi ordusu adı verilen bu işsiz yığınların varlığı sayesinde, parababaları ücretleri düşük tutmaya çalışırlar. Yani işsizlik, bir iş bulup çalışanları da tehdit etmektedir.

İşsizliğe karşı mücadelenin kapitalizme karşı topyekûn mücadelenin bir parçası olduğunun bilincinde olan yüz milyonlarca emekçi, mücadelelerini bu bilinçle sürdürüyorlar tüm dünyada.

Işıklar: «Akdeniz barış gölü haline getirilecektir»

DİSK Genel Sekreteri Fehmi Işıklar «Filistin sorununun çözümü Ortadoğu'daki Arap Halklarının karşılaştığı tüm sorunların anahtarıdır» dedi.

Lizbon'da yapılan «Arap Halkı ve Temel Davası Filistin ile Dayanışma Konferansı»nda bir konuşma yapan DİSK Genel Sekreteri Fehmi Işıklar «Filistin sorununun çözümü Ortadoğu'daki Arap Halklarının karşılaştığı tüm sorunların anahtarıdır» demiştir.

Filistin sorunu çözümlenmeden adil ve kalıcı bir dünya barışının sağlanamayacağını, Arap halklarına ihanet eden Sedat ile Begin arasında imzalanan Camp-Davit Anlaşmasının Ortadoğu'da bir emperyalist ittifakın oluşturulmasına yönelik somut bir adım olduğunu da işaret eden Işıklar, konuşmasını daha sonra şöyle sürdürmüştür:

«Filistin Halkının kan ve gözyaşı pahasına yılmadan verdiği mücadele sonucu Filistin Halkının haklı davası bugün artık dünya çapında geniş bir destek bulmakta ve FKÖ'yü tanıyan ülkelerin sayısı hergün artmaktadır.

Geçen ay Türkiye'ye resmi bir ziyaret yapan FKÖ Lideri Yaser Arafat'ın da dediği gibi Türkiye Halkı ile Filistin Halkı arasındaki ortak tarihsel ve kültürel ilişkiler bu halkları ortak düşmana karşı mücadelede daha da yakınlaştırmaktadır.

Emperyalist planlar ayrıca Akdeniz Bölgesinde de barışı tehdit etmektedir. Emperyalist ABD, Yunanistan-Kıbrıs ve Türkiye halklarını tehlikeli bir biçimde karşı karşıya getirmeye çalışmakta, Ortadoğu'nun diğer önemli bir sorunu olan Kıbrıs Sorun'unun kendi çıkarları doğrultusunda çözümü için büyük çaba harcamaktadır.

Ancak Emperyalizmin tüm planları halklarımızın ortak mücadelesi sonunda paramparça edilecektir. Emperyalizmin barut fıçısı haline getirmek istediği bölgemiz, Akdeniz, barış gölü haline getirilecektir.

Arap halklarının ve Filistin Halkı'nın mücadelesi emperyalizme karşı halkların verdiği ortak mücadelenin bir parçasıdır.

Dünyanın tüm demokratik ve ilerici güçleri Filistin Halkını desteklemekte ve Filistin Halkı'nın yanında mücadele vermektedir.

Bank-Sen: «Noyan'ın öldürülmesi ile ilişkimiz yok»

Türkiye Öğretmenler Bankası İstanbul Bölge Müdür Muavini İsmail Noyan'ın öldürülmesi ve yakınlarının da Noyan'ın, sürekli Bank-Sen Sendikası tarafından tehdit edildiğine ilişkin açıklamaları üzerine Bank-Sen'de yapılan bir açıklamada «yasa dışı yollar başarımızı engeller. Noyan'ın yakınlarının sendikal savaşımı yanlış değerlendirdikleri için böylesine bir ifade vermek zorunda kaldıklarını tahmin ediyoruz» denilmiştir.

TÖBANK işvereninin yasaları çiğnediğine ilişkin birçok kanıtın mahkemelere iletildiğini ve savcıların da bu kanıtlara dayanarak işverenin yargılanması için davalar açıldığına değinilen açıklamada daha sonra şöyle denilmiştir:

«İddia sahiplerinin böyle bir ifade vermelerinin nedeni bir süre önce Bank-Sen'e girdikleri için 200'e yakın TÖBANK emekçisinin işten atılmış olması ile açıklanmaktadır. Öldürme olayının işverenin uyguladığı sendikal baskılara bir tepki olduğu öne sürülmektedir. Oysa sendikamız Bank-Sen'in TÖBANK'taki örgütlenme çalışması bu yönde sürdürdüğü mücadele tümüyle kamuoyuna açık yürütülmüştür. İşverenin Anayasa İş Yasası'na açıkça aykırı davranışlarına, işten atma, sürgün, tehdit gibi çeşitli baskılarına karşı mücadele Bölge Çalışma Müdürlüklerinde ve mahkemelerinde verilmektedir.»

Tektaş Ağaoğlu — Bakış

Dernek Düşmanlığı

Süleyman Demirel «Elimizde sihirli değnek yok» diyor. Ama derneklere duyduğu düşmanlığı hemen ardından dile getiriyor. Yani, «Ekonomide benden fazla birşey beklemeyin, demokratik özgürlükleri kısıtlamak için ise elimden geleni geri koymayacağım» diyor.

Kendisinin 1970'de başlattığı, Ecevit hükümetinin de son iki yıl içinde ellhak can havliyle sürdürdüğü «devalüasyonlarla ekonomiyi kurtarma» operasyonlarının sonucu ortada: Hayat pahalılığının tüm yükünü emekçiler çekiyor. Kuyruklarda bekleyenler onlar. Bulamadıkları en temel ihtiyaç maddelerinin yokluğuna katlananlar da onlar. Yoksa tekelci parababalarıyla onların şürekasının tek sıkıntısı, pahalılıkla başa çıkabilmek için ekonomik mücadele veren işçilerle cebelleşmekten ibaret. Enflasyonun bunca yıkıma yol açtığı son iki yılda tekelci büyük şirketlerin yüzde yüzü aşan yıllık kârlarla bilanço kapattıkları daha dün ilân edilmedi mi?

Enflasyon her zaman tekellere yarar. Emekçilerin dar gelirli yoksul halkın elindekini, cebindekini kimi doğrudan kimi dolambaçlı yollardan tekellerin kasalarına aktarır.

Son günlerde sanki bir doğal afetmiş gibi sözü edilen bir konu var: petrole harcanan büyük meblalar. Oysa kapitalizmin işleyişinden kaynaklanan enflasyon sorununun ayrılmaz bir parçası bu da. Petrol üreten ülkeler ürettikleri mala durup dururken zam yapmıyorlar. Emperyalist tekellerin dünya çapında kârları arttıkça petrolün fiyatı artıyor. Petrolün fiyatı arttıkça da emperyalist tekellerin kârı daha çok artıyor! Bu kâr nerden çıkıyor? Geri kalmış ülkelerin çalışan halklarının ve emperyalist ülkeler işçilerinin sırtından. Nasıl mı? Hayat sürekli pahalılandırılarak! Türkiye halkı da geri kalmışlığın ceremesinden nasibini alıyor.

Demirel'in dediği gibi, kimsenin elinde bunu önleyecek sihirli değnek yok. Tabii, kapitalist ilişkiler içinde kalındığı, kapitalist yoldan «kalkınma» çabasında ısrar edildiği sürece... Bir başka deyişle, tekelcilerin açgözlerini doyurmakla kalkınmayı bir tutmakta (olmayacak duaya amin demekte) diretildiği sürece.

Enflasyonu önleyecek sihirli değnek yok kimsenin elinde, evet. Onun için S. Demirel, ekonomi alanında vaadedemediğini özgürlükler alanında vaadediyor: «Elimde sihirli değnek yok ama az çok sihirli sopa var» diyor!

Demirel'in ve onun gibilerinin dernek düşmanlıkları altında yatan düpe düz özgürlük düşmanlığıdır. Demokrasi düşmanlığıdır. Çünkü enflasyon

Devamı s. 7, sütun 7'de

Okurlardan

Anti-faşist güçlerin birliği kaçınılmazdır

Biliyoruz ki MC dönemlerinde ve son iki yıl içerisinde gerici faşist güçler tam anlamı ile öğretmen örgütü TÖB-DER'e karşı en aşağılık yakıştırmaları ve küfürleri esirgemeyerek saldırıya geçmişlerdir. Daha da ileri giderek gerici faşist parti sözcüleri, televizyondan ve radyodan katillere hedef göstererek göz kırpmaktadırlar.

Hiçbir dönemde görülmemiş TÖB-DER düşmanlığı son iki yılda daha da artarak 70'e yakın üyesinin öldürülmesi, yüzlercesinin yaralanması, genel merkezin ve şubelerinin basılarak aranması, yöneticilerinin tutuklanması ile devam etmektedir. İki yüz bine yakın öğretmenin örgütü TÖB-DER'i kapatmak, ekonomik-Demokratik mücadeleden alıkoymak için ellerinden geleni yapmaktadırlar. Ama TÖB-DER sınıf düşmanı öğretmen düşmanı olan burjuvaziye karşı yılmadan yorulmadan mücadelesini sürdürmektedir.

Toplumun en bilinçli kesimi olan eğitim emekçilerinin örgütü Töb-Der'in günden güne güçlenmesi anti-faşist, anti-emperyalist mücadelede kararlı olan öğretmenlerin artması gerici faşist güçleri tedirgin etmiştir.

Böylesi bir durumda parababaları baskılarını sosyal demokrasi vasıtası ile daha da artırarak «benim kimseye diyet borcum yoktur» bahanesi ile anti-demokratik baskılara ve kısıtlamalara girişmişlerdir. Çünkü burjuvazi darda kaldığında, kuyruğu sıkıştığında, kendi çıkardığı yasaları bile hiçe sayarak insanlık dışı katliamlara başvurur. Bir siyasi liderinin ağzından «Anayasa, babayasa tanımam, dümdüz giderim» diyebilmektedir.

Örneğin 1 Mayıs 1977'de, son olarak da Bursa Mitinginde sergilemiştir.

Fakat öğretmenlerin ekonomik demokratik haklarının alınması, grevli toplu sözleşmeli sendika mücadelesi için verdiği kavga hergün daha da bilinçle sürdürülmektedir.

Bunun böyle olduğunu anlayan burjuvazi, öğretmenleri anti-demokratik baskılarla, polisle tehditlerle, ölümle sindiremeyeceğini, parçalayıp böleyemeyeceğini anlayınca, örgütü kendi içinden yıkma denemelerine başvurmuştur.

Öğretmenlerin içinde çeşitli siyasi görüşlerin olacağı doğaldır. Tekelci burjuvazi bunu kullanmaya kalkmıştır. Ama örgütümüz bunun farkına vararak tüm olumsuzlukları aşıp birlikçi ve kararlı bir politika izleyerek örgütün temelini daha da sağlamlaştırmıştır. Töb-Der bölünüyor diye ellerini oğuşturan burjuvazinin yüzünde, örgütümüzün kararlı demokrasi mücadelesi bir şamar gibi patlamıştır. İşte böylesi kavgalardan geçen öğretmen örgütünü ve demokrasi güçlerini daha büyük engeller, zor günler beklemektedir. 14 Ekim öncesi ve sonrası gelişen siyasi durum gösteriyor ki tüm anti-Faşist güçlerin birliği kaçınılmazdır.

Ülkemizde neler olup bittiği, bundan sonra işçi sınıfı ve kuruluşlarına çok daha büyük sorumluluklar düştüğü açık. Bugüne kadar olaylara bencil bakanlar da kendi sorumluluğunu bilmeli, bu sorumluluk bilinci ile olaylara yaklaşmalıdır. Günümüzde ileriler üzerinde işçi sınıfı üzerinde oynanan oyunlara, azgınlaşan faşist teröre anahtar deliğinden bakmanın yetmediğini bugünlerde görüyoruz. 14 Ekim seçimlerinde de gördük.

İşbirlikçi tekelci burjuva partileri neşelerine ve sevinçlerine kendileri bile inanamıyorlar. Böyle bir fırsat kendileri için bir piyangodur. Seçimlerden kazançlı çıkmışlardır. Şimdi bu başarı silahını kimlere karşı kullanacaklar? Tabii ki burjuvazinin baş düşmanı işçi sınıfı ve demokrasi güçleridir. Onlar şimdi bunun hesabını yaparken acaba biz ne yapıyoruz?

Gelişen olaylara tek taraflı bakmakla yanlışlığa düşülüyor. Bazı yayın organları ve gazeteler de ayni hataya düşüyorlar. Böylesi durumlar öğretmenleri güçsüz ve küçük düşürücü yanılgılardır.

Bursa Eylemi tam anlamı ile tüm engellemelere tehditlere rağmen 15 binin üzerinde bir katılımla yapılmış, saldırı anından sonra bile yirmiden fazla otobüs alana girmeden geri dönmüşlerdir.

Durum böyle iken doğruları çarpıtmanın anlamı düşündürücüdür.

Her geçen gün hayatın çekilmez olduğu, kapitalizmin daha da batağa saplanması ve bunalımlı dönemleri emeği ile geçinenleri çok yakından ilgi-

SEFER İPEK - DÜZCE

Devamı s. 6, sütun 6'da

CHP Kurultayı'nda «umut» tartışması sermaye lehine çözümlendi

İki elden çıkan bir ses: «Sağ'a Evet!»

Muhalefet liderlerinden Ali Topuz, Ecevit'e «evet» dedi. Halbuki Ecevit, iki yıllık ik-
ırın bütün sorumluluğunu üzerine almıştı. Ali Topuz, Ecevit'e evet derken, sorumluluğu
lenmesine «hayır» diyor ve böylece kendi sorumluluğunu da kanıtlamak istiyordu.
Deniz Baykal da Ecevit'e «evet» diyenlerin başında geliyordu. O da Ecevit hüküme
n suçortağı olduğunu kanıtlamış oluyordu.
Muhalefetin bu iki lideri, kendilerinin de suçlu olduklarını başarıyla kanıtladılar ama.
in, kime karşı muhalefeti olduklarını bir türlü kanıtlayamadılar.
Havaya kalkan bu iki elden çıkan ses: «sağ'a evet!» oldu.

CHP Kurultayı Ecevit'in «umut» imajına kendi eliyle son verdi. Sosyal demokrasinin umut olamıyacağını da bildirdi. Partinin kendi elleriyle yarattığı «umut» imajı, Kurultay'da bir yenisi ile değiştirildi... Artık CHP bundan sonra halkımızın «umudu» değil, sermayenin umudu olacak.

KURULTAYA KALAN UMUTLAR

Halkımızın CHP'yi bir kurtuluş umudu olarak gözden çıkarması, Kurultay öncesi bir olaydır. Kurultaya bir umut beklentisi içinde giren, emekçiler değil, gözü CHP'den başka umut görmiyen ve göremiyecek olanlar idi. Kurultay çok büyük bir açıklıkla, bunların beklentilerinin de boşuna olduğunu gösterdi.

Kurultay'a umut bağlayanlardan biri de, sönen umudun yerine kendisini geçirmeye çalışan, parti içi muhalefet gruplarının oluşturduğu yığın idi. Kim neyi net olarak savunduğunu bilmiyordu ama, tümünün, ortaklaşa ve Ecevit ile birlikte yönetim olmak istediği biliniyordu. Halbuki CHP içinde yaşanan süreç «netleşme» süreci idi. Muhalefetin şekilsiz ve kalabalık şekli ise, belirsizliğin artması olabilirdi. Kurultay «belirsizliğe» izin vermedi!

CHP'NİN SAĞCILIĞI BELİRLENDİ

CHP, Ecevit yönetimi ile, «sol» bir parti hüviyetine girmiş gibi idi! Ama iktidar sorumluluğu yaşanınca, bu «solculuğun» nasıl bir solculuk olduğu anlaşıldı. Anlaşılmakla da kalınmadı Bu «sol» görünümden uzaklaşmanın gereği de kavrandı. CHP, sağ programıyla ve «sol» sloganlarıyla bocalıyordu. Bu çelişkinin de çözülmesi gerekirdi. Kurultay bunu da program lehine çözdü. CHP sağda kalacak ve böylece kendisini «yeniliyecekti»!

CHP'yi «yenileyecek» güçler, kendilerini yenileyip şekillendiremedikleri için, CHP ancak geriye giderek yenileşebilirdi. Bunu en iyi gören, Ecevit ve ekibi olduğu için, Kurultay'dan «başarıyla» çıkanlar da onlar oldular.

CHP'NİN SOLCULUĞU DAHA SONRA BELİRLENECEK

CHP'nin sağcılığı, ya da ne kadar «sol» olacağı tartışması, Kurultay'la birlikte ve sadece bir kanat için son bulmuştur. Artık Ecevit ve yeniden yönetime gelen ekibi için böyle bir sorun kalmamıştır. İki yıllık iktidarı boyunca CHP ne kadar sol olabilmiş ise, bundan sonra da o kadar «sol» olacaktır.

Ne ki, Ecevit için biten bu tartışma, CHP içinde yer alan ve sınıf çıkarları farklı olan kesimler için bitmiş değildir. Çünkü, CHP'nin sol güçlere yaklaşan ve burjuvaziden kopan bir doğrultu izlemesini istiyen güçler, CHP içinde hayli yaygındır. Bunların eksiği, kendi sınırlarını çizememiş, hedeflerini netleştirememiş olmalarıdır. CHP'nin ne kadar sol olacağı üzerine söylenecekler, bu muhalefet hareketi üzerine söyleneceklerden çıkacaktır.

KURULTAY'DAN ÇOK KAHVE TOPLANTISI

CHP Kurultayı, bir parti kurultayından çok, bir kahve toplantısı gibi geçti. Kurultaya yüklenen görevler ve ondan beklenenler, çok «büyük» lânse edilmişti. Ama görüldü ki, Kurultay sahnesine çıkan güçler, böylesi büyük hesaplaşmaların atlından kalkacak çapta değildi. Özellikle bunu, CHP içi muhalefet bloku için söylemek yerinde olur. Ecevit'in liderliğine «evet» demekten ileri gitmiyen, hedefsiz ve programsız bir muhalefetin yapacağı da bu olabilirdi.

ECEVİT'İN KENDİNDE BULDUĞU «KUSUR»

CHP kurultayından çok, bir «Ecevit Kurultayı» haline gelen toplantının mantığını ve aldığı sonuçları, Ecevit belirledi. CHP iktidarının bütün kusurlarını, parti için muhalefet hareketine yükledi. Sonra da, bu muhalefete karşı «tasfiyecilik yapmadığını» belirterek, kusuru kendisi üstlendi. Bu bir «özeleştiri» idi ve bundan sonra nasıl davranılacağının da işareti idi.

İktidarın bunca günahı parti içi hiziplere yüklenince, CHP'nin siyasal hattı ve iktidardaki uygulamaları «temize çıkmış» oluyordu. Bundan sonra, ödünsüz biçimde bu doğrultunun, derinleştirilip uygulanması gerekecekti. Kurultay'dan, bunu belirlemesi istendi. Kurultay, bütün şekilsizliğine rağmen, CHP yönetimini bu yapıda ve muhtevada şekillendirmeyi başardı. Artık bundan sonra CHP'nin izliyeceği politikaları ayırdedebilmek için, iktidarı dönemindeki uygulamalara bakmak yeterli olacak.

YÖNETİMİN ÇIKARABİLDİĞİ «DERS»

CHP yönetiminin Kurultay'dan çıkarabildiği ders, koca bir «sıfır» olarak kaldı. Ama yönetimin kazançları küçümsenecek düzeyde kalmadı. Tersine büyüdü. Parti içi sağ kanadın, sayısal ve etkinlik anlamında daralmasına rağmen, güdüm olarak hacmi büyüdü. Ayrıca, yönetim, geçmişte işlediği «sol» günahlar için, iki yıla yakın iktidarı boyunca yaptığı «özeleştiriyi» Kurultay'da noktaladı. Bundan sonra CHP yönetiminden, burjuva reformculuğunun has partisi olmak için çalışmasını beklemek mümkündür. Ecevit kadar, tekelci sermaye çevrelerini de sevindiren bu sonuç, yeni kurulan hükümetin önündeki CHP muhalefetini de «zararsız» hale getirmesi bakımından, önümüzdeki siyasal süreçlere etkide bulunacaktır.

YÖNETİMİN ÇIKARAMADIĞI DERS

CHP yönetiminin Kurultay'dan çıkaramadığı ders, karşısındaki muhalefeti, Topuz-Baykal çerçevesiyle sınırlı görme-

SİYASİ GERİCİLİĞE KARŞI «SOL BLOK» GEREĞİ VE ACİL GÖREVLERİMİZ

dalet Partisi'nin kur-
«azınlık» hükümeti, si
hayatımız için hiç de
bir formül olmayacak.
AP, esas itibariyla ik-
olmak ve iktidarını bir
seçim çözümünü zo-
hale getirmek için kul
k ve böylece tekelci
i düze çıkarmak için
ktadır. Parti olarak dü
kabilmesinin bundan
yolu olmadığını da bii-
dir. AP'nin kuracağı bir
k» hükümetinin iki
niteliği olabilirdi. Bun
biri, CHP'nin desteği-
rak hükümet kurmak
bu hükümet «örtülü»
lmayacaktı ama bu gi
kısa vadeli «başarıları»,
malı olmaktan çıkara
Öteki nitelik ise, bugün
miş olan formüldür ve
hükümetlerinin tekra-
başka bir şey değil-

'nin bugün kurduğu
k» hükümeti, siyasi ge-
n çoğunluğunun, hat-
irliğinin hükümeti ol-
orundadır. Bu neden-
hükümetlerinden da-
ici olacaktır. Ve bunun
olarak, AP hükümeti-
erici güçlere karşı yo-
ldırıya geçmesi, çeşit-
sal manevralarını, de-
tik ve insan haklarını
e noktasında yoğun-
ması beklenmelidir. Bu-
uçları, daha bugünden
edilmiştir ve kısa sü-
ygulamalarına geçile-

OL GÜÇLERİN AKINMASI GEREKEN UTUM

ha da azgınlaşacağını
ettiğimiz siyasi gerici-
rşı, bütün sol güçlerin
e davranması zorunlu-
u zorunluluk, salt teo-
zorunluluk olmaktan
tır. Bugün artık sözko-
lan, soyut birlik for-
inin tekrarlanması ve
tışılması değil, bunla-
nutlanmasıdır. Sol güç-
ğınık bulduğu, prog-
yakaladığı sürece, te-
ericiliğin daha da az-
nası mümkün olabil-
dir. Egemen güçler, ge-
rlamentoda, gerekse
mücadelesinin diğer alanlarında, direnme gücü olmayan ya da çok az olan siyasal ve demokratik güçlere bakıp, kendi hesaplarını geliştirebiliyorlar. Siyasal ortamı istedikleri yere çekmek, düşündükleri gerici yasal önlemleri gerçekleştirmek için onlara cesaret veren bu durum, ancak sol güçlerin birlikte hareket etmeleri yoluyla aşılabilecektir.

BİRLİĞİN SOMUTLANABİLECEK BİR MUHTEVASI VARDIR

Siyasi gericiliğin karşısında bir **sol blok** oluşturabilmek için, işe nereden ve nasıl başlanacağının da iyi bilinmesi gerekir. Bugüne kadar görülmüştür ki, sol güçlerin birliği yolunda ancak, somut adımlar atılabildiği sürece sonuç alınabilmektedir. Bu nedenle, işe somutlanabilecek olan, yani, ilk elden ve sürükleyici olarak geçerliliği olan yakın laşmalardan başlamak gerekir.

Bunun anlattığı, dünya görüşü aynı sınıfsal temelden kaynaklanan siyasal güçlerin işbirliğidir. Bu işbirliği çercevesi içinde ancak somut programlar oluşturmak ve bunları eylem alanlarına aktarmak mümkün olabilir.

SİYASAL İŞBİRLİĞİ YETERLİ DEĞİLDİR

Sınıfsal temeli aynı olan siyasi güçlerin (sosyalistlerin) işbirliği, faşizme ve tekellere karşı oluşacak **sol blok** için yeterli değildir. Siyasal işbirliği belirleyici ve sürükleyici olsa bile, bu adımın, tüm demokratik kitle örgütlerini, meslek kuruluşlarını ve ilerici sendikaları ve örgütleri yanına çekmek ve tek bir blok etrafında toparlamak zorundadır.

Sosyalist ve sol güçlerin tek bir blok oluşturmaları için yaşanan ve yaşanacak olan sürecin kaderini, bugüne kadar yer yer denenmiş ve kısmen başarı sağlamış olan sınırlı iş ve eylem birliklerine terketmek doğru değildir. Bu, olsa olsa, merkezi siyasal işbirliklerinin mümkün ve zorunluluğunu dile getiren göstergelerden sadece biri olabilir. Halbuki esas olan siyasal güçlerin, merkezi düzeyde, ilkeleri belirlenmiş ve somut proğramlara bağlanmış işbirliklerini gerçekleştirmeleridir.

Bunun da mümkün olduğu ve olacağı görülmüştür.

DOĞRU BİR YAKLAŞIM İÇİNDE OLUNMALIDIR

Sosyalist siyasi güçlerin merkezi düzeyde ve kalıcı iş birliklerine yönelmesi mümkündür. Evet ama, bunun için, inançlı ve kararlı olmak yetmez. Doğru ve olumlu gelişmeleri, kendi geçmiş yanlışlarının doğrulanması olarak görmek ve bunda anlaşılmaz bir inatla ısrar etmek son derece sakıncalıdır. Tek tek, bütün sosyalist siyasal güçler, merkezi işbirliği sorununa samimi bir yaklaşım içinde eğilmelidirler. Bundan sosyalist hareketimiz kazançlı çıkar. Ayrıca «kendisi»nin de kazançlı çıkabileceğini ummak ve bunda ısrarlı olmak, inandırıcı olma niteliğine gölge düşürür.

GENEL DEMOKRATİK VE ANTİ-FAŞİST HEDEFLER

AP'nin «azınlık» hükümeti, faşist milliyetçi hareketin, siyasal cinayetlerine hız vermesi için bir neden olacaktır. Böyle bir gelişme, AP'nin hedefleri için de gereklidir. Böylece AP hükümeti, en ağır baskı yasalarını, bugünkülere ilave etmek gerektiğini savunacak, sıkıyönetim uygulamalarını yaygınlaştıracak, yeni baskı yasaları getirmeyi, demokratik örgütleri kapatmayı, siyasal partilerin üzerine yürümeyi deniyecektir.

Dolayısıyla, MHP'den kaynaklanan saldırılardan başlıyacak, yeni baskı biçimlerine kadar uzanan tüm gerici-faşist girişimlere karşı, mevcut demokratik mevzileri savunmak; DGM'lerin kurulmasını önlemek, 141-142. maddeleri kaldırmak yeni demokratik haklar elde etmek ve siyasal demokrasiye karşı girişilecek olan komplolar geriletmek, ancak bir sol blokla mümkündür. Siyasal demokrasinin genişletilmesi için, sosyal muhalefet güçlerinin, CHP solunda bir platformda, geniş bir temele oturması gerekir.

ANTİ-TEKEL MÜCADELE KIZIŞACAKTIR

Merkezi siyasi işbirliğinin ve sol blok mücadelesinin acil hedeflerinden biri de, tekelci güçlerin, emekçi sınıflara yönelik saldırılarını geriletmek olacaktır. Çünkü, siyasal kaynaşmanın temelinde yatan ekonomik nedenler, özellikle önümüzdeki dönemde ve AP iktidarı altında, tam bir tekel saldırısına dönüşme temayülü içindedir. Bu, işçi sınıfının ve tüm emekçilerin, hayat şartlarını iyileştirmek yanında, onların yeni ve çekilmez yükler altına girmesini önlemek olacaktır. Sendikal hareketin başarı perspektifini, bugüne kadar ki çerçevesi dışına çıkarmak ve genişletmek, ilerici siyasal güçlerin topyekün önderliğini gerektirir. AP iktidarında, toplu sözleşmelerin yasa dışı yollardan başarısız kılınması, memur kitlesinin gelirlerinin sabitleştirilmesi ve bu uygulamalara karşı doğacak tepkilerin sindirilmesi için, sivri ucu sosyalist muhalefete yöneltilecek olan tekel öfkesi, anti-tekel mücadeleyi kızıştıracaktır.

GÖREVLER İŞBİRLİĞİ PLATFORMUNU BELİRLER

İşbirliği platformuna katılacak güçlerin niteliğini ve uyacakları ilkeleri, bu platformun hedefleri tarafından belirlenmektedir. Emperyalizmle olan bağımlılık ilişkilerinin somutu NATO, İMF, OECD, AET üslerinin söküIüp sınırdışı edilmesini sağlamak, Kıbrıs'da adil bir çözüme ulaşılmasını engelliyen tutumları geriletmek, bölge barışını tehdit eden militarist girişimlere Türkiye'nin ortak edilmesini önlemek, başlıca görevlerimizdir. Bunun için, tüm anti-emperyalist güçleri çeken bir sol blok platformunun kurulması için çaba harcamak gerekir. Öte yandan, barışsever güçleri toparlamak, bunun için dar anlayışları aşarak, yeni örgütsel düzenlemelere açık olmak ve mücadele proğramlarına hazır olmak gerekir.

Dıştaki bu bağımsızlık görevlerine, içte ulusal baskılara karşı mücadele etmek ve ezilen ulusun demokratik güçleriyle kendi güçlerimizi birleştirmek girişimleri eşlik etmelidir. Bu yolda daha önce atılmış olan önemli adımlar vardır ve yeni adımlar, bu eksen etrafında atılacaktır.

SİYASAL İŞBİRLİĞİNİ GENİŞLETMEK VE KİTLE TEMELİNE KAVUŞTURMAK GEREKİR

Sosyalist güçlerin siyasi işbirliği, atılmış olan adımların derinleştirilmesi, bu konudaki samimiyetsiz ve yalpalayan tutumların terkedilmesi ve soruna, samimi ve ciddi olarak yaklaşılması halinde, önemli adımlar atabilir. Ama bu adımların, salt siyasal çerçevede kalmaması, işbirliklerinin kitle temeline kavuşturulması gerekir. Bunun bilinen yolu, en etkin sendikal ve demokratik kuruluşlardan başlıyarak, kitlelerin örgütlenmiş bulunduğu bütün alanlara, siyasi işbirliğinin ilkelerini egemen kılmaktır. Ancak bu yoldan sosyalist güçlerin işbirliği, kitleler arasında meyvesini verebilir, onların mücadelesine öncülük edebilir.

Sol güçlerin işbirliği platformu, bu ilkelere uymayan, kitlesel mücadeleyi gözardı eden tutumlara, bu tutumların katılımına ve etkinliğine kapalı olacaktır. Ve ancak, böylesi bir platformda bir araya toplayacağımız güçlerle, gericiliğin bütün saldırılarına göğüs gerilebilir, girdiği bütün kılıklar açığa çıkarılabilir. Maoculuk dahil, tüm anti-demokratik burjuva güçler, kesin yenilgiye uğratılabilir.

Bunun için inanmak ve kararlı olmak yetmez. Samimi olmak, yanlış tutum ve yaklaşımları terketmek gerekir.

Doğrudan...

Hüseyin Hasançebi

Ödünç ideoloji ile sosyalizm düşmanlığı

TV'nin «sevilen dizi»lerinden «Aşk Gemisi»nin, iki hafta önce gösterilmesi gereken en çarpıcı bölümü, 7 Kasım akşamına saklanmış. İlkel burjuva kafası 7 Kasım akşamı bu bölümle komünizmi on ikiden vuracak ve Ekim Devrimi'nin insanlık ve dolayısıyla halkımız üzerindeki derin etkisini bir çırpıda silecekti!

Türkiye'de gericilik bu türden yöntemleri aşamadığı, ve bu da çok iyi bilindiği için, önemsiz gibi görünen bu ayrıntı, bir kafa yapısını ele vermesi açısından değerli bir kanıttır.

«Aşk Gemisi» filmi bir Amerikan yapımı. Kapitalizmin pislikleri nasıl saymakla bitmezse, bu dizi de kolay kolay bitmez. Beyaz bir gemi, kapitalizmin ahlakı yozlaştırmasını liman liman gezdirip teşhir ediyor ve halkımız da biteviye izliyor. Dizinin içinde bir bölüm, Sovyetler Birliği'ni kötülediği için bizim TV programcılarımız bu çok değerli bölümü, öyle hemen harcamak istememişler. 7 Kasım akşamına ayırmışlar. Ekim Devrimi'nin 62. yılının kutlanacağı akşama!

Filmin konusunu da özet olarak hatırlatalım. Kapitalizmin bu beyaz gemisine, nasılsa düşmüş bir Sovyet kadını, yıllardır sosyalizm altında yaşıyamadığı kadınlığını bu gemide yaşama imkânına kavuşuyor. Bir gemi görevlisiyle kurduğu duygusal ilişkiyi, o güne kadar öğrendiği bütün değerlerden üstün tutuyor...

Türkiye televizyonu da, yapacağı anti-komünizmi ancak bu filimle yapabileceği sonucuna varmış. Bütün insanlık Büyük Ekim Devrimi'nin 62 yıllık eseri önünde saygıyla eğilirken, Türkiye'de devlet televizyonu, Gülliver'in Cüceleri misali, çağımızın bu dev eserine karşı cihad açmış!

Emperyalizme bağımlı ülkelerde anti-komünist kafa ancak bu kadar çalışıyor. Kapitalizmin merkezlerinde üretilmiş anti-komünist ideolojileri, hem de parasıyla satın alarak, sosyalizm düşüncesine karşı kullanıyor. Nasıl ekmeğini ve tekniğini üretemiyor ve emperyalist ülkelerden borç alıyorsa, ideolojisini de öyle, çeşitli fonlardan ödünç alıyor.

Anti-komünizmin bu kaba biçimleri Batı'da çoktan terkedildi. Artık daha «ince» yöntemler üretiliyor. Ama kapitalist ülkeler arasındaki ilişkiler böyle işlediği için, anti-komünizmin gelişmiş taktikleri Türkiye gibi geri ülkelere satılmıyor. Tıpkı gelişmiş tekniğin satılmaması gibi.

Anti-Komünizm adına Türkiye'de kullanılan ne varsa tümü Marshall yardımından gelmiş!...

«İki Süper Devlet», «Sovyetlerin Sıcak Denizlere İnme Hayali», «Sovyet Hegemonyacılığı», «Kars-Ardahan» hikayesi vb...

Öyledir. Amerikan yapımı filimlerle sosyalizme karşı savaşılacağına inanan kafa, IMF kredileriyle, askeri yardım fonundan ulufelerle yaşamaya çalışan kafadır.

Bizim burjuvamız, artık tekniğin de, ideolojinin de gelişmişini talep etmelidir. Birkaç Amerikan üssü daha açılması pahasına, anti-komünizmin gelişmiş modellerinden derhal ithal edilmelidir.

Bu konu geciktirilmeye hiç gelmez. Çünkü 7 Kasım'lar sürekli geliyor, üstelik çoğalarak geliyor.

NATO ÜLKELERİNİN BARIŞSEVER GÜÇLERİ GÖREVE ÇAĞRILDI

Dünya Barış Konseyi, NATO ülkelerinin barışsever güçlerine bir çağrı yaparak, militarist güçlerin yeni girişimlerine karşı durulmasını istedi. Dünya Barış Konseyi çağrısında, özellikle, Batı Avrupa'ya yerleştirilmek istenen Perşing ve Kuriyiz füzelerine karşı çıkılmasını istiyor. Ulusal barış güçlerinden, tüm barışsever güçlerin bu konuda seferber edilmesini istiyen DBK, ayrıca, 27 Kasım gününü, bu konudaki kitlesel eylemler için tesbit etti. 27 Kasım günü NATO ülkeleri bir araya gelecekler ve Avrupa'ya yerleştirilmek istenen yeni ABD füzeleri konusunu görüşecekler.

ABD'nin, özellikle Salt-2'nin estirdiği yumuşak siyasal iklimi bozmak ve Avrupa'nın güvenliğini tehdit altında tutmak için, son günlerde giriştiği silahlanma ve silahlandırma çabaları, tehlikeli bir hal almaya başlamış bulunmaktadır. ABD'nin bu girişimlerinin Sovyetler Birliği'nin Avrupa'daki silah ve güçlerini azaltacağını açıklamasının arkasından gelmesi, barışa karşı girişilmiş açık ve cüretkar bir saldırı niteliği taşımaktadır.

Türkiye'de de tüm barışsever güçlerin, bu çağrıya birlikte uymaları, bu yönde somut adımlar atmaları ve 1 Aralık tarihinde, bu konuyla ilgili olarak yapılacak olan DBK toplantısına güç katmaları gerekmektedir.

Barışsever siyasal güçler, bu yönde somut girişimlere başlamışlardır.

Pershing füzelerinden biri

Arap halklarıyla dayanışma güçleniyor

● **Lizbon'da yapılan Arap Halklarıyla Dayanışma Konferansı'na katılan 90 ülkeden 700'ü aşkın delege oybirliği ile aldıkları kararlarda, emperyalizm, siyonizm ve İsrail'in Arap topraklarını yasallaştırma çabalarını sert bir biçimde kınadılar.**

● **Filistin halkının işgal altındaki Arap topraklarında İsral'in giriştiği saldırılara karşı kararlı mücadelesi sürüyor.**

Portekiz'in başkenti Lizbon'da yapılan «Arap Halkları ile Dayanışma Konferansı»na 90 ülkeden 700'ü aşkın delege katıldı. Toplantıya katılan ülkeler emperyalizmi, siyonizmi ve İsrail'in Arap topraklarını işgalini yasallaştırma çabalarını sert bir biçimde kınadılar.

Kongreye katılan delegeler oybirliği ile aldıkları kararlarda Ortadoğu'da adil ve kalıcı bir barış için, Arap halkları ile giderek artan bir dayanışmaya duyulan gereği ve Filistin'in Arap halkına vazgeçilmez haklarının geri verilmesinin kaçınılmazlığını vurguladılar.

Lizbon'daki Kongre Arap halkları ve özel olarak Filistin halkıyla dünya halklarının dayanışmasını bir kere daha sergiledi.

Filistin halkıyla dayanışma içinde bulunan dünya halkları İsrail'in işgal ettiği Arap topraklarındaki saldırganlığını şiddetle kınıyorlar. 1967'den bu yana saldırganlığı artırarak sürdüren siyonistler Filistin halkına karşı her türlü baskı ve zorbalık uygulamasından geri durmuyorlar. İsrail işgali altındaki Arap topraklarında Filistinlilerin en temel hakları göz göre göre çiğneniyor.

1967'lerde Kudüs'ün doğusunu işgal eden İsrail burayı kendi amacına uygun bir hale getirmek üzere şehri tahrip etmekten başlayarak, Arap nüfusu göçe zorlamak ve onların yerine İsrailleri yerleştirme planlarını uygulamak istiyor. Kudüs'ün üçte iki nüfusu Yahudi, üçte biri Arap nüfus olmalıdır düşüncesiyle Arap nüfus şehri terke zorlanıyor. İşgal altındaki diğer yerlerde de baskılar sürüyor. Bu topraklarda sürgün, baskı, bombalı saldırılar sürerken, siyonistler günlük hayatı etkileyici, gerginlik yaratıcı her yolu deniyor. Bölgenin Arap halkı işine giderken üstü başı aranıyor, tartaklanıyor. Arap eğitim sistemi engellenmek isteniyor. Israil Askeri Eğitim Dairesi eğitim programını değiştirmekle kalmıyor, Arap halkının eğitimini engellemek üzere eğitim bütçesini kısıtlıyor, ilkokullar dahil okullar basılıyor, öğrencileri sindirmeye çalışılıyor. Her yıl okul yılının dörtte biri bu şekilde tutuklama, soruşturma, okul kapatmalarla boşa gidiyor. Ayrıca ders kitaplarının getirilmesi yasaklanıyor, kitaplara el konuluyor. Öğretmenlere izin verilmiyor, öğretmenlikte kararlı olanlar engelleniyor. Ve İsrail yetkilileri istedikleri zaman «güvenlik» gerekçesiyle okulları kapatarak, faaliyeti yasaklıyorlar. Diğer alanlarda da aynı durum sözkonusu.

İşgal altındaki Arap topraklarında 1967'de II'i mevcut ve üç tanesi tamamlanmak üzere olan 14 hastane varken, bu sayı bugün on. Ayrıca tedavi için son derece yüksek ücret isteniyor. Hemşire, laboratuvar elemanı yok. Bunlar da öğretmenler gibi çeşitli baskı ve zorluklarla karşı karşıya. Bunların yanısıra getirilen ağır vergilerle elektrik, ısıtma vb. temel ihtiyaçlar kullanılamaz hale getirilmiş bulunuyor.

Tüm bunlarla siyonistler, Arap halkını sindirmeye ve kendilerine boyun eğmeye zorluyorlar. Eğitim'den, sağlığa ve diğer tüm ihtiyaçlara kadar her alanda çıkarılan büyük güçlük ve engellemelerle Filistinlilerin yılmasını ve işgal edilen topraklarda meşruluklarını kabul ettirmeyi amaçlıyorlar.

Filistin halkı İsrail'in saldırılarına karşı kararlı mücadelesini sürdürüyor.

SOSYALİST ÜLKELERDEN

Çekoslovakya'da Sosyalizmin Başarıları

Çekoslovakya bir federal devlet. İki cumhuriyetten oluşuyor. 10 milyon 218 bin nüfuslu Çek Sosyalist Cumhuriyeti ile, 4 milyon 866 bin nüfuslu Slovak Sosyalist Cumhuriyeti. Çek Sosyalist Cumhuriyeti'nin başkenti Prag, Slovak Cumhuriyetinin başkenti ise Bratislava.

Çekoslovakya gelişkin bir sanayi ülkesi. Nüfusun yüzde 61,2'si işçi. İş günü haftada 42,5 saat. Zor ve tehlikeli işlerde 40 saat. Gençler haftada 36 saatten fazla çalışamazlar.

Çekoslovakya'da üretim 1948'den bu yana altı katından fazla artmıştır. Milli gelir beş katın üzerine çıkmıştır. Konut yapımında dokuz kat artış olmuştur.

Çekoslovak sanayii 1948 yılına kıyasla bugün on katına yakın bir büyüme göstermiştir ve toplam dünya üretiminin yüzde 1,6'sını oluşturmaktadır. Milli gelirin yüzde 68'i sanayiden sağlanmaktadır, toplam ihracatın yüzde 95'i de sanayi ürünleridir.

Cinayet örgütü Klu Klux Klan'ın bir töreni.

ABD'de ırkçılık azıyor

● **Amerikan Nazi Partisi ile ilişkisi olan ırkçı Klu Klux Klan, ırk ayrımına karşı gösteri yapan işçilere saldırarak dördünü katletti.**

● **Demokratik hak ve özgürlükler üzerinde baskıların sürdüğü ABD'de Klu Klux Klan ve benzerlerinin faaliyetlerine gözyumuluyor.**

ABD'de ırkçılığın açık örneklerini ortaya koyan Klu Klux Klan Kuzey Karolina eyaletinde Greensboro'da ırkçı uygulamalara karşı siyah ve beyaz işçilerin yaptığı gösteriye saldırdı. Saldırı sonunda 4 kişi öldü, en az 10 kişi yaralandı.

Amerika'da içsavaştan sonra 1865'lerde gizli bir örgüt olarak ortaya çıkan Klu Klux Klan, siyahlara yurttaşlık haklarının verilmesini engellemek amacıyla cinayete, kundakçılığa dek uzanan türlü zorbalık ve saldırganlıklarını sürdürdü. Beyaz kukuletalı giysileri, yanan bir haçın altında yaptıkları törenlerle siyahları korkutmak üzere her yola başvuran Klan daha sonra yasaklandı. Ne var ki hiç bir zaman üstüne gidilmedi. 1920'lerde yeniden kendini duyuran bu caniler örgütü bu kez yalnızca siyahları değil, Yahudiler başta olmak üzere «yabancı» saydıkları herkesi hedef almaya başladı. 1930'larda kapatıldıktan sonra bir süre sesi çıkmayan Klan 1966'larda ırk ayrımına son verilmesi yolunda güçlü mücadelenin yükselmesi ve bazı ileri kazanımların elde edilmesinden sonra faaliyetlerini yeniden arttırdı. Bu cinayet örgütünün neo-faşist Amerikan Nazi Partisi ile ilişkileri ortaya çıkmış bulunuyor.

Siyahlar ve diğer azınlık gruplarla birlikte, ırk ayrımına karşı çıkan ilerici beyazları da tehdit eden ve katleden Klanın faaliyetlerine açıktan açığa gözyumuluyor.

Klan üyeleri işledikleri cinayetlerden yakalarını kurtarabiliyorlar. Cinayetlerin hesabı sorulmadığı gibi onları cüretlendirici her türlü desteği de görüyorlar. İnsan hakları şampiyonluğunu kimseye bırakmayan Carter'ın ülkesinde demokratik hak ve özgürlüklere yönelik baskılar artarken, Klan'ın katliam faaliyetlerine karışmak sözkonusu değil. Nitekim geçtiğimiz aylarda Klan üyelerinin giysileri, yanan haçları ile silahlı olarak yaptıkları yürüyüşe özgürlük ve insan hakları şampiyonları hiç bir tepki göstermediler. Bunun da ötesinde yürüyüşün engellenemeyeceği, bunun toplanma özgürlüğüne aykırı olacağı söylendi! Bununla da kalınmadı. Klan üyelerini ırk ayrımına karşı mücadele edenlerden «korumak» üzere güvenlik kuvvetleri Klancıların yanında yürüdü.

Son olarak, Greensboro'da isçilerin ırk ayrımına ve Klu Klux Klan'a karşı düzenledikleri gösteride ABD yönetiminin riyakarlığı bir kere daha sergilendi. Cani Klancıları koruyan ABD polisi, ırk ayrımına karşı gösteri yapanların, gösteri yerine gelen ve otomatik silahlarla ateş açan Klancılar tarafından katledilmesini yalnızca seyretti.

«Özgür insanlar ülkesi» diye reklam edilen ABD'de, ırkçılık azgınca sürdürülüyor.

Grenada halkı bağımsızlığını korumaya kararlı

Grenada'nın başkenti St. George

● **Karayipler Denizi'nde küçük bir ada olan Grenada'da yurtsever Bishop hükümetini devirmeyi amaçlayan komplolar düzenleniyor. ABD ve NATO'nun desteklediği gerici komplolara karşı Grenada halkı kararlılıkla direniyor.**

Grenada Karayipler Denizi'nde nüfusu 150 bini bulmayan küçük bir ada. Adı pek duyulmamış olan ada, son iki ay içerisinde arka arkaya darbe girişimleri ve darbe girişimlerinin ardında NATO'nun olduğunun açıklanmasıyla haberlere konu oldu.

Grenada 1498'de Kolomb tarafından bulundu. O zaman adına Concepcion denildi. Daha sonra Fransa yönetimindeki Martinik valisi burayı yerleşme bölgesi yaptı. 1783 Versay anlaşması sonrasında ada İngiltere'nin malı oldu. Adanın yerli halkı yabancıların yönetimine hiç bir zaman razı olmadı. 1795-96'daki büyük halk ayaklanması kanla bastırıldı. Grenada halkı tarihi boyunca kararlı bir bağımsızlık mücadelesi yürüttü. 1974'de adanın politik bağımsızlık tanındı. Ne var ki, emperyalizmin güdümünde, ekonomik bağımsızlığından uzak olan ada halkı mücadelesini sürdürdü. Bu sırada işbaşında bulunan emperyalist işbirlikçisi Eric Gairy yönetimi bir yandan ülke içinde halka karşı terörü yoğunlaştırırken, diğer yandan Güney Afrika, Güney Kore ve Şili'deki faşist, ırkçı rejimlerle sıkı bir işbirliği içerisinde bulunuyordu. Geçtiğimiz Mart ayı içerisinde emperyalist işbirlikçisi Gairy devrilerek, 33 yaşında bir avukat olan Maurice Bishop başkanlığındaki yurtsever hükümet yönetimi ele aldı.

Bishop yönetimi, halkın çıkarları doğrultusunda geniş kapsamlı bir ilerici reform programı hazırlayarak uygulamaya koydu. Reform programının ana amacı ülkenin ekonomik geri kalmışlığını aşmak ve yabancı sermayenin egemenliğine son vermek. Perakende fiyatlar donduruldu ve kadın-erkek ayrımı yapılmaksızın eşit işe eşit ücret gibi acil önlemler de derhal alındı.

Yurtsever Bishop hükümeti işbaşına gelişinden bu yana istikrarlı bir barış politikası izleyerek, barış içerisinde yanyana varolma ilkesine bağlılığını açıkladı. Bağlantısızlar Hareketi ile bağlantı kurdu ve bu arada Küba ile diplomatik ilişkileri başlattı.

Ekonomik bakımdan güçlü Karayip ülkeleri Grenada yönetimini destekliyorlar. Küba, Jamaika ve Guyana Grenada'ya tarım, balıkçılık, bayındırlık, sağlık, eğitim işlerinde yardımcı oluyorlar.

Buna karşılık gerici Gairy yönetimi yandaşları ülkede karşı devrimci komplolar düzenlemeye uğraşıyorlar. ABD

Devamı s. 6, sütun 7'de

Joe Hill 64 yıl önce katledilmişti

Sacco ve Vanzetti'nin, Rosenberg'lerin dolarların adaletine kurban edilmeleri insanlık için yüzkarasıdır. Onlar gibi «adalet» eliyle ölüme yollanan bir kurban daha vardır: Joe Hill.

Joe Hill bundan 64 yıl önce 19 Kasım 1915'te Salt Lake City Utah'ta kurşuna dizilerek idam edildi. Ama onun asıl cellatları bakır patronlarıydı, Morgan'lar, Guggenheim'lar, Rockefeller'lerdi.

Joe Hill idam edildiğinde 36 yaşındaydı. İsveç'te doğmuştu Demiryolu işçisi olan babasının ölümü üzerine on yaşında çalışmaya başlamış 23 yaşında ABD'ye yerleşmişti.

O sıralar ABD'de sendikalar zayıftı. 10-12 saatlik işgünü, boğaz tokluğuna yetmeyecek düşük ücretle çalışıyordu işçiler Joe Hill 1910 yılında Dünya Sanayi İşçileri sendikasına girdi 60 bin aktif üyesi olan bu sendika yönlendirdiği kitlesel grevlerle milyonlarca insanı etkiliyordu. Doğu'dan Batı'ya, bakır madenlerinde, demiryollarında, atelyelerde Joe Hill durmaksızın örgütlemeye uğraştı. İşçilerin sesini yazdığı şarkılarla da dile getirdi.

Joe Hill katledildiğinde 36 yaşındaydı

Joe Hill pasifist değildi, haklı haksız savaş ayrımını biliyordu. Ve I. Dünya Savaşı'na bu savaşın pazar ve yeni sömürü alanları bulma savaşı olduğunu bilerek karşı çıkarken, Meksika'da diktatör Porfrio Diaz'a karşı verilen mücadelede yeraldı.

Daha sonra bakır işçilerini örgütlemek üzere Salt Lake City'e geldi. 10 Ocak 1914'te cinayet sucuyla tutuklandı. Yargılanması sırasında hiç bir tanık onu teşhis edemedi. Savcının tanıkları çelişkili ifade verdiler. Avukatı onu satmaya kalktı. Joe Hill'in

Devamı s. 6, sütun 7'de

Bolivya'da darbe

● **Bolivya'da yönetimi ele geçirmek üzere darbe yapan Albay Natush Busch'a karşı kitlesel eylemler sürüyor.**

● **14 örgütün oluşturduğu Demokratik ve Halk Birliği Cephesi'nin mücadelesi yükseliyor.**

Bolivya'da La Paz askeri okul komutanı Albay Alberto Natush Busch hükümete karşı bir darbe yaparak, yönetimi ele aldığını ilan etmiştir. Ancak gelişmeler Natush Busch'un yönetimi ele geçiremediğini göstermektedir.

Şili'deki faşist cuntaya yakınlığı ile tanınan Natush Busch, «ülkedeki anarşiyi dur durmak üzere harekete geçtiğini ve darbeyi köylü, işçi, öğrencilerin yararı için yaptığını» söylemiştir. Ancak Busch'un gerçek amacını bilen halk güçleri darbeden hemen sonra geniş kitlesel protesto hareketlerine başlamıştır. Bolivya'daki en büyük sendika olan Bolivya işçileri Sendikasının çağrısı üzerine milyonlarca işçi genel greve gitmiştir.

Halkı sindirmek üzere uçaktan bomba attıran Busch'un yönetime sahip olamayacağı yeni gelişmelerle ortaya açıkça çıkmaktadır. Bugüne kadar çarpışmalarda 500'ü aşkın insan ölmüş ve Busch demokratik hakların korunacağı yolunda bir konuşma yapmak zorunda kalmıştır.

156 yıl içerisinde 200'e yakın darbenin olduğu Bolivya'da, 1971-78 yılları arasında ülkeyi baskı ve terörle yöneten Hugo Banzer, 1978'de General Juan Pereda tarafından askeri bir darbeyle devrilmiş ve Pereda da bir süre sonra Banzer'i devirmede kendisine yardımcı olan General David Padilla tarafından işbaşından uzaklaştırılmıştır. General Padilla Başkanlık seçimine gidilmesini istemiş ve tartışmalı bir seçim sonunda Guevara 1979 Ağustos'unda devlet başkanı olmuştur.

Seçimler öncesinde görüşlerini açıklayan Bolivya Komünist Partisi Birinci Sekreteri Jorge Kolle Cueto, Padilla'nın hareketinin diğer darbe girişimlerinden farklı olduğunu, bunun kitlelerin demokratik özlemleriyle çelişme değil uyum sağlama özellikleri gösterdiğini belirtmişti.

Bolivya Komünist Partisi Sekreteri Gueto, yaptığı açıklamada, Bolivya'da silahlı kuvvetlerin politik görüş açısından homojen bir yapıya sahip olmadığına, faşizmin ordu içerisinde kutuplaşmaya yolaçtığına işaret etmiştir. Bir yanda küçük bir grup gerici subayın, diğer yanda ise demokratikleşme ve ulusal egemenlikten yana olan subayların bulunduğunu belirten Cueto, bunların halkla silahlı kuvvetler arasındaki cepheleşmeyi kaldırmak istediklerini söylemiştir. J. Kolle Cueto, halk güçlerinin muhalefetinin odaklaştığı Demokratik ve Halk Birliği Cephesi'ne ilişkin olarak şunları belirtmiştir: «Cephe 14 devrimci, sol, milliyetçi, anti-faşist ve demokratik örgütlerden oluşmuştur. Bunlar gerçek demokrasiyi teminat altına alacak, ülkeyi faşizmden kaynaklanan derin ekonomik bunalımdan kurtarmak üzere ilerici önlemler getirecek ve ülkenin bağımsız ulusal gelişmesini ve gerçek egemenliğini sağlayacak bir hükümet istediklerini sürekli olarak belirtmektedirler. Bu, temelde, bir demokrasi ve ulusal bağımsızlık programıdır. Şimdiki aşamada işçi sınıfının, köylülüğün, orta sınıfların ve yurtsever burjuvazinin çıkarlarını yansıtmaktadır. Önemli olan şudur ki, cephe örgütlerinin hepsi ülkenin kendi doğal kaynaklarının kendisi tarafından kullanılmasını istemekte ve millileştirilmiş işletmeleri savunmaktadırlar. Dış politika açısından, Cephe, tüm ülkelerle dostluk ve işbirliğinden yanadır ve gelişmekte olan ülkelerle dayanışmasını ilan etmektedir.»

Sağ güçlerin ve emperyalizmin demokratik halk güçlerinin birliğini bozmaya çalıştığını belirten BKP Sekreteri Cueto, sağcıların Cephe'nin gerçek bir güç olduğunu ve iktidar olabileceğini; ayrıca darbe girişimleri karşısında aşılması güç bir engel olduğunu da bildiklerini söylemiştir. Bolivya'da her geçen gün daha fazla insanın antikomünizmin gerici bir silah olduğunu gördüğünü söyleyen Cueto, gericilerin Bolivya Komünist Partisi'ni tecrit etme girişimlerinin başarısızlığa mahkum olduğunu belirtmiştir.

Bolivya'da halk güçlerinin muhalefeti güçlenerek yükseliyor.

GÜLGUN TEZGIDER / Barış ve Sosyalizm

Feng'in Avrupa Gezisi

Feng'in Fransa, F. Almanya, İngiltere ve İtalya'yı içine alan gezisi sırasında «Sovyetler Birliği'nin dünya barışını tehlikeye soktuğu» yolundaki demeçleri ağzından hiç eksik etmedi. Bununla da kalmayarak «Çin'in güçlü bir Avrupa görmek istediğini» belirterek «sovyet tehdidine» karşı bu ülkelerin daha «güçlü» —ki bunun daha fazla silahlanma anlamı taşıdığı açıktır— olmaları gerektiğini söyledi.

Bu açık savaş kışkırtıcılığının, ABD'nin Avrupa topraklarına yerleştirmeyi düşündüğü yeni nükleer füzelere ilişkin tartışmaların yoğunlaştığı bir sırada yeralması dikkat çekicidir. Anlaşılan, NATO'nun Asya kanadı görevini canla başla yerine getiren maocu çin yöneticileri, kararsız Batı Avrupa hükümetlerini füzelere kucak açmaya ikna etmeyi de boyunlarının borcu bilmektedirler. Karşı-devrimciliğin, barış ve sosyalizm düşmanlığının ibret verici boyutlarını her gecen gün büyüten maocu çin yönetimi, ABD emperyalizmi ile elele olduğunu bir kez daha göstermektedir.

Feng'in siyaseti bir noktayı da ortaya koymuştur. Bu da, uluslararası ilişkilerde dengenin sosyalizm ve barış güçlerinden yana geliştiği günümüzde kapitalist ülkelerin devlet adamları bile kendilerini daha temkinli konuşmaya zorunlu hissederken, maocu cin yöneticileri barıs düşmanlığı ve savaş kışkırtıcılığını alabildiğine pervasızlıkla sergilemeleridir.

Fransa Devlet Başkanı D'estaing, Hua Kua Feng ile görüşmelerinde detanttan sözetme gereğini duymuştur. F. Almanya Başbakanı Schmidt Çin'in Sovyetler Birliği ile olan ilişkilerine karışmak istemediklerini belirtmiştir. Ve nihayet İtalya'da Feng bu ülkenin Sovyetler Birliği ile gelişen iyi ilişkileri nedeniyle tepkilerden çekinerek daha «ılımlı» konuşma zorunluluğunu hissetmiştir.

Feng'in savaş kışkırtıcılığında istediği karşılığı İngiltere Başbakanı Thatcer'da bulduğunu söylemek yanlış olmayacaktır. İşçi düşmanı ve soğuk savaş kışkırtıcısı politika uygulayıcısı Margeret Thatcer ile Hua Kua arasında görüşmeler tarafların belirttiği üzere «çok olumlu» geçmiştir. Her iki taraf uluslararası sorunlarda aynı görüşleri paylaştıklarını belirtmişlerdir. Thatcer ve Feng'in özellikle anlaştıkları konular ise Sovyetler Birliği'nin askeri niyetleri, NATO'nun silahlanma harcamalarını artırması ve yeni silahlar üretmesi olmuştur.

Feng'in Avrupa gezisi maocu çin yöneticilerinin barış ve sosyalizm düşmanlığını bir kere daha gözler önüne sermiştir.

Gençliğin birliği yolunda yeni bir adım

e ön hazırlık çalışma- dıktan sonra biraraya B, İGD, DDKD ve ICÜ örgütleri, düzen- Merkezi İş ve Eylem lantısında, önümüzde- de yapacakları ortak ın başlangıcı olarak, ulların da açılmasıyla kazanan öğrenci genç- emik-demokratik hak- daki mücadelenin yük- için merkezi yığınsal düzenleme kararı al- Örgütlerin alınan ka- ltusunda yapacakları i eylem, 18 Kasım'da «Öğrenim Özgürlüğü nliği» mitingi olacak-

güçbirliğine ilişkin yazılı çağrı gönderi- 'nin, bugüne kadar rhangi bir cevap ver- merkezi işbirliği top- katılmadığı bildiril-

sosyalist sistemine nçlik örgütlerinin oluş- merkezi iş birliğinin, nim dönemine ve öğ- liğe ilişkin yayınladı- bildirisi şöyledir:

erce öğrenci yeni bir ılına daha girerken luk ve sıkıntı içinde şlıyor. Hayat pahalılı- lar, öğrencilerin en vaçlarından olan ki- r vb. araç gereçlerin asını imkansızlaştırdı. in büyük şehirlere ge- e emekçi çocuklarının ateş pahası kiralar evsiz, barksız kalmış-

rda kalan öğrenciler e kötü beslenme ve ulları içindedirler. Öğ- verilen burslar ve ayat pahalılığı karşı- ınç bir düzeyde kal- En önemlisi de öğ- çliğin öğrenim özgür- an güvenliği ağır bir ndadır.

dan, öğrenim yoluyla iş sahibi olmanın, geleceğe güvenle bakmanın artık bir «şans» eseri sayıldığı ülkemizde, yürürlükteki çağdışı ve gerici eğitim sisteminin bir sonucu olarak yüzbinlerce öğrenci, genç insan üniversite kapılarından dönmekte, işsizliğe ve açlığa terk edilmektedir.

Bütün bunlar karşısında bir çıkış yolu arayan, kendi geleceğine sahip çıkmak isteyen öğrenci gençlik, burjuva siyasal iktidarların antidemokratik baskıcı uygulamalarına maruz kalıyor.

Bunun için, okullarda idare, polis ve jandarma baskıları artırılıyor. Bunun için, antidemokratik yasalar, disiplin yönetmelikleri çıkartılıyor. Bunlarla da yetinilmiyor; öğrenci gençlere yönelik faşist saldırılara cinayet ve katliamlara arka çıkılıyor, göz yumuluyor. Kısacası, Türkiye öğrenci gençlik hareketi baskı, terör ve cinayetlerle sindirilmek, susturulmak isteniyor.

Ancak, tüm bu siyasal saldırı ve baskılara karşın öğrenci gençlik hareketi yılmadı, susmadı. Aksine öğrenci gençliğin mücadelesi —tüm dağınıklığına rağmen— ülke çapında yaygınlaştı, güç kazandı. Dost düşman herkes bilir ki, Türkiye öğrenci gençlik hareketi onyıllardan beri, işçi sınıfımız önderliğindeki ulusal ve sosyal kurtuluş savaşındaki onurlu yerini almıştır.

Öğrenci gençlik yeni öğrenim yılına, ekonomik-demokratik haklarına sahip çıkmanın, bu uğurda etkili yığınsal ve örgütlü bir mücadele vermenin bilinci ile giriyor. Bu anlamda 1979-1980 öğrenim yılı, öğrenci gençliğin Birlik Mücadele ve Örgütlenme yılı olacaktır.

Örgütlerimiz, önümüzdeki günlerde daha da azgınlaşacak olan siyasal gericiliğe, faşizme, şovenizme karşı halk ve gençlik güçlerinin Merkezi, Kalıcı Güç ve Eylem Birliği'nin sağlanmasının ertelenmez, tarihsel bir görev olduğunu bir kez daha vurgulamayı gerekli sayar.

Örgütlerimiz, öğrenci gençliğin dağınık güçlerini birleştirmek, aşağıda gösterilen akademik-demokratik istemleri uğrunda mücadeleyi yükseltmek için merkezi yığınsal eylemler düzenlemeyi kararlaştırmışlardır.

Eğitimin Demokratikleştirilmesi ve Çağdaşlaştırılması İçin:

— Gerici, ırkçı şoven eğitime son verilmeli,
— Üniversiteye girişte ayrıcalığa son verilmeli, tüm öğrencilere fırsat eşitliği sağlanmalıdır.
— Öğrenim özgürlüğü, can güvenliği sağlanmalı, okullardaki polis ve jandarma baskılarına son verilmelidir.
— Öğrencilerin ders araç ve gereçleri parasız olarak verilmelidir.
— Demokratik ve özerk üniversite.
— Orta öğrenimdeki antidemokratik disiplin yönetmelikleri kaldırılmalı.
— Meslek liselerindeki emek sömürüsüne son verilmeli, bilimsel ve teknik eğitim uygulanmalıdır,
— Kredi ve burslar yaşam standartlarına göre yeniden düzenlenmeli.
— Yurt yönetmelikleri demokratikleştirilmeli, öğrencilerin beslenme ve barınma sorunları çözümlenmelidir.»

Yüksek okullarda öğrenciden çok polis ve asker var

Üniversite ve Yüksek okulların büyük bir bölümünde, geçtiğimiz hafta başında yeni öğretim yılı açıldı. Geçen yıl, yüksek öğrenimli gençlere ve öğretim üyelerine yönelik faşist saldırganlığın ulaştığı boyutlardan ötürü, okulların pek çoğu uzun sürelerle kapalı kalmış ve düzenli eğitim olanağı bulunamamıştı. CHP ağırlıklı hükümet, faşist saldırganlığın üzerine giderek, yüksek öğretim kurumlarında terör estiren faşist çeteleri temizleyecek yerde, her saldırı ve katliamın ardından okulların kapatılması yolunu seçmiş, üniversite yönetim kurulları da bu politika uyarınca öğrenime sık sık ara vermişlerdi.

Yeni öğretim yılının başladığı ilk gün okullarına giden öğrenciler, çok sayıda polis ve jandarma ile karşılaştılar. Okula giren öğrenciler, güvenlik kuvvetlerince sıkı bir aramadan geçirildiler. Sonuç olarak, arama sırasında «aradıkları şeyler»i bulamadılar! Zaten böyle olacağını kendileri de biliyorlardı. Okula gelen ilerici-demokrat öğrencilerde «aranan şeyler»in bulunmadığı açıktı. Oysa asıl aranması ve yakalanması gereken çeteci faşist katillerdi. O katiller ki, İpekçi'nin katili faşist Ağca'nın beline jandarmalar arasında hastaneye götürülürken silah taktılar...

Yüksek öğrenim gençliği, okullarda alınan «sıkı» güvenlik tedbirlerinden bir şey beklememektedir. Üniversite ve Yüksek okullarda çıkan olayların, katliamların, saldırıların sorumlusu faşistler serbest dolaştıkça, faşist odaklar dağıtılmadıkça öğrenci gençliğin can güvenliğinin sağlanması mümkün olmayacaktır.

Birlik adımları kalıcı ve sürekli kılınmalıdır

Ferit KARAYAZGAN
SGB MYK Üyesi

14 Ekim seçimleri üzerindeki değerlendirme ve tartışmalar hâlâ sürüyor. Sınıf düşmanlarımız tekelci sermayedarlar, 14 ekim seçim sonuçlarını kendi gerici emellerine basamak yapmak için çoktan kolları sıvamış durumdalar. Kendilerinin bile beklemediği bir şekilde iflas ve istifa eden sosyal demokrat hükümetin yerine, Demirel başkanlığında yeni bir MC'nin veya kendi deyimleriyle bir «azınlık hükümetinin» kurulması için canla başla çalışıyorlar. Tekelciler yeni kurulacak hükümetten istediklerini sıralarken, öncelikle «anarşiye son vermek ve huzura kavuşmak için, bölücülerin ve komünistlerin süratle üzerlerine gidilmelidir» diyorlar. Zaten Demirel'in öne sürdüğü 51 şarttan önemli bir bölümünün bu konuya ayrılması, kurulması kesinleşen hükümetin emekçi halk güçleri için ne menem bir şey olacağını şimdiden apaçık göstermektedir.

Yeni hükümetin kuruluş hazırlıklarından anlaşılacağı üzere, önümüzdeki dönemin işçi sınıfımız ve halk güçleri yönünden ne denli çetin ve zorlu geçeceği bilinmektedir. Adalet Partisi'nin son kongresinde, işçi sınıfımızın en güçlü ekonomik silahlarından birisi olan GREV hakkını kısıtlamaya yönelik alınan karar, önümüzdeki günlerde en yoğun saldırının işçi sınıfına onun ekonomik, sendikal, siyasi hak ve örgütlenmelerine yöneleceğini gösteriyor.

Öte yandan sıkıyönetimin sürekli uzatılması, temel demokratik hak ve özgürlüklerin daha da kısıtlanacağı, ulusal demokratik hareketin üzerindeki milliyetçi ve gerici baskıların tırmandırma ve kapatılan demokratik örgütlere yenilerini ekleme politikalarının önümüzdeki günlerde en azgın bir şekilde sürdürüleceğini kanıtlıyor. İGD'nin daha hükümet kurulmadan sıkıyönetimce kapatılması, muhtemel saldırı ve baskıların boyutlarını yeterince sergiliyor.

Ayrıca ve en önemlisi de faşist Milliyetçi Hareket, cinayet ve katliamlar düzenlemeye devam ediyor, devlet kademelerinde yeniden tırmanmanın, mevziler kazanmanın yollarını arıyor.

Böylesine topyekün bir saldırı karşısında olan, emekçi sınıf ve halk güçlerimizin tüm bu saldırıları boşa çıkartması olanaklıdır. Bu, sosyalist hareket önderliğindeki tüm halk güçlerinin emperyalizme, faşizme, şovenizme ve her türden gerici anti-demokratik uygulamalara karşı merkezi siyasal ve demokratik işbirliğinin, eylem birliğinin gerçekleştirilmesidir.

14 ekimde, sandık planında solun ve genelinde demokrasi güçlerinin geçici ve göreceli mağlubiyetiyle ortaya çıkan yeni durum, gerçekten sınıf mücadelemizin içinde bulunduğu koşulları yansıtmasına karşın, önümüzdeki dönemde sınıf ve halk güçlerimizin görev ve sorumluluklarını tam bir netlik ve berraklık içinde gözler önüne seriyor. Hiç kuşku yoktur ki gerçeği tüm yönleriyle algılayabilen işçi sınıfı sosyalistleri, hayatı devrimci bir tarzda değiştirmek ve yeniden kurmak için giriştikleri kavgada, karşılaştıkları her olumsuzluktan dersler çıkartarak olumlu olanı yaratmasını bilmişlerdir. Sınıf mücadelemizin geleceğine ışık tutan, 14 Ekim seçimlerinden bir kez daha denenerek, doğrulanarak çıkan BİRLİK POLİTİKASI uzak olmayan bir zamanda demokrasi ve sosyalizm güçlerinin yeni kazanımlar elde edeceğinin kesin güvencesi ve müjdecisidir.

Önümüzdeki zorlu ve çetin döneme bu çerçeveden bakıldığında yapılması gereken ilk işin, seçim döneminde -sınırlı da olsa— atılan siyasal işbirliği adımlarının kalıcı ve sürekli kılınması için siyasal planda merkeziliğinin, program ve ilkelerinin saptanıp, olgunlaştırılması, bu adımların daha da geniş güçleri kapsaması yönünde çalışmalar yapılması olduğu yadsınmaz bir gerçekliktir. Ve yine bu işbirliklerinin hayatın ve toplumun her alanında yaratılması, güçlendirilmesidir.

Geçtiğimiz günlerde bir basın bildirisiyle kamuoyuna duyurulan ve başlangıç olarak öğrenci gençliğin akademik-demokratik mücadelesini yükseltmeyi amaçlayan SGB, İGD, DDKD ve GENÇ ÖNCÜ örgütlerinin merkezi iş ve eylem birliği hem gençliğimiz hem de halkımız açısından sevindirici olumlu bir gelişmedir.

Sosyalist gençlik örgütlerinin —DHKD'nin dışında— emperyalizme, faşizme şovenizme, karşıdevrimci maoculuğa ve gençliği işçi sınıfından koparmaya çalışan maceracı akımlara karşı oluşturduğu bloklaşma bir çok yönden öneme sahiptir. Gerçi yapılan işbirliği, istenilen ve hedeflenen düzeyden henüz çok uzaktadır ama bizce şu yönleriyle çok önemlidir.

Birinci olarak, işbirliği yapan örgütler her şeyden önce ENTERNASYONALİST nitelikli gençlik örgütleridir. Yani bir yanıyla dünya sosyalist sistemine ve onun öncüsü sovyetler birliğine yürekten bağlılıkları, diğer yanıyla da uluslararası gençlik hareketinin öncü örgütleri olan DDGF ve UÖB'ye içten bağlılıkları bu örgütlerin temel karakterleridir.

Örgütlerin hepsinin DDGF'ye halen üye olmamış olmaları ve yine aralarında bu konuda bir takım olumsuzlukların olması bu gerçeği değiştirmez.

Bu nedenlerle merkezi işbirliğinin ENTERNASYONALİST yönü gerçekten Türkiye gençlik hareketi açısından yepyeni bir olaydır ve gençlik hareketinin enternasyonalist temelde gelişip güçlenmesi için önemli ve tarihsel bir fırsattır. Bu fırsatın gereğince değerlendirilmesi, gençlik hareketinin küçük burjuva milliyetçisi akımların etkisinden kurtarılması ve işçi sınıfının öncülüğündeki mücadeleye kanalize edilmesidir. Uzun vadede ise sosyalist ve enternasyonalist gençlik güçlerinin tek bir sosyalist gençlik örgütünün çatısı altında işçi sınıfı merkezi otoritesine bağımlı kılınmasıdır. Elbetteki bu sürecin esas belirleyici olanı bölünmüş durumdaki sosyalist hareketimizin ideolojik temelde örgütlü birliğine kavuşmasıdır.

İkinci olarak, bu örgütler sosyalist nitelikleri gereği öğrenci, işçi ve emekçi gençliğin ekonomik-demokratik hakları uğrunda en kararlı mücadeleyi veren örgütlerdir. Bu yönüyle bu örgütler sadece sosyalizan ve sosyalist gençliği işçi sınıfı öncülüğündeki mücadeleye kanalize etmekle kalmazlar, aynı zamanda yüzbinleri kapsayan ileri demokrat gençlik hareketinin barış, demokrasi ve özgürlük mücadelesinde en etkin ve örgütlü bir şekilde yer almasını sağlayabilirler. Yeni oluşturulmuş olmakla birlikte bu iki ana yön ve mücadele üzerinde gelişip şekillenecek olan gençlik örgütlerinin merkezi işbirliği önümüzdeki dönemde merkezi siyasal işbirliklerinin önderliğinde, kalıcı bir programa ve işleyişe kavuşacaktır.

Ancak böylesi bir hedef gençlik örgütlerinin kardeşlik ve dayanışmasını somutlaştırıp, ileri evrelere götürebilir. Örgütümüz Sosyalist Gençler Birliği, bugüne kadar izleyegeldiği gençliğin hareketinin sosyalist ve demokratik birlik politikaların ısrarlı ve kararlı takipçisi olarak üzerine düşen görevleri hakkıyla yerine getirecektir.

Gençliğin Uluslararası Dayanışması Kutlanıyor

- **SGB, DDKD, İGD 10 Kasım Gençlik Günü ile ilgili olarak, İzmir'de ortak bir gece düzenlediler.**
- **Gazetemiz baskıya girerken yapılan toplantıya, DDGF ve UÖB ile başka ülkelerden gençlik örgütlerinin de katılması bekleniyordu.**

Tüm dünyada kutlanan gençliğin uluslararası dayanışma günü ile ilgili olarak bir araya gelen SGB, DDKD ve İGD, 11 Kasım'da «Dünya Gençliği ile Dayanışma Gecesi» adı altında ortaklaşa bir toplantı düzenlediler.

Toplantı öncesinde yapılan hazırlıklar sırasında yapılan açıklamaya göre Dünya Demokratik Gençlik Federasyonu (WFDY) ve Uluslararası Öğrenci Birliği (ISO) konuk olarak çağrılmış bulunuyor. Ayrıca, Sovyetler Birliği'nden KOMSOMOL, Yunanistan'dan KNE, Kıbrıs'tan EDON gençlik örgütlerinin de toplantıya katılmaları bekleniyor.

Toplantıda, SGB, İGD ve DDKD tarafından düzenlenen çeşitli gösteriler bulunuyor. «Dünya Gençliği ile Dayanışma Gecesi»nde toplantıya katılacak olan konukların konuşmalarından sonra, İGD, DDKD ve SGB adına birer konuşma yapılacak.

Kapitalizmin, işçi gençliğe yazdığı «kader!..»

e, üretim içerisinde nç insan sayısı, gün tıyor. Emekçi ve dar er, dinmek bilmeyen tısı karşısında, ço- irlikte, tüm fertleriy- zorunda kalıyorlar. i ailelerinin yanı, oyun bahçeleri olan genç için, fabrika rin, tezgahların yo- redici çalışması, ha- az bir parçası olup

ün harcadığı enerji- yenisini koyamadan, ok ertesi gün yeni- yapmak; ve buna bir ere değil yıllar boyu bir genç işçinin öm- yor. Günün on-oniki ik kaldırmak, kazma- sallamak, demir aç eğip kaynak yap- nızla işleyen bir ma- larına, çarklarına ha- nek 12-13 yaşındaki işçinin, 18'indeki bir anabileceği işler de-

hastalık, birderi-bir- ek kavgası veren gen- nlere yuvalanmak i- tetikte bekliyor. Tür- kazaları ve meslek na karşı en tedbir- rini, işçi gençliğin yoğun olarak çalıştırıldıkları fabrika ve atölyeler oluşturuyor. İnsanlığın iyi, sağlıklı ve mutlu yaşamını dışlayan, kapitalist düzenin «her şey kâr için» anlayışına göre sürüp giden üretim en çok işçi gençliğe zarar veriyor. Aramızda yaşayan, ellerini-kollarını makineye kaptırmış yada meslek hastalığından çalışamaz duruma düşmüş gençlerin sayısı onbinlerin üstünde.

Gözünü kâr hırsı bürüyen patronlar, «çırak» yada «kalfa» adlarını taktıkları çocuk ve genç işçilere, yetişkin bir işçinin ancak dayanabileceği işleri yaptırıyorlar. Ama sıra emeğin karşılığını ödemeye gelince, «çırak» ve «kalfa»lara —çeyrek ve yarım adam oldukları gerekçesiyle— yaptıkları işin karşılığı olan asıl ücretin çeyreği, çok çok yarısını ödüyorlar.

Kapitalizm, ucuz iş gücü peşinde, daha kemikleri bile sertleşmemiş genç bedenlere acımasızca, azgınca saldırıyor.

Henüz dünyayı tam anlamıyla kavrayamamış ve yaşamanın tadına erememiş çocuk ve genç işçiler, kapitalist baskı ve sömürünün en katısını göğüslemek zorunda oldukları üretim alanlarına savruluyorlar.

Aile ocağının sıcaklığından, işyerinin soğuğuna, zehirine ve rutubetine... Ana-baba sevgisinden, patron zulmüne... Okul yok! Eğlenmek, gezmek oyun yok! Dinlenmek, tadımlik uyku yok!

İşte, kapitalizmin işçi gençliğe yazdığı «kader» bu: SEFALET, BASKI ve SÖMÜRÜ.

Yeni öğretim yılına girerken...

Kredi ve yurt sorunları büyüyor

Kredi ve yurt sorunları öteden beri yüksek öğrenim gençliğinin en hayati sorunları arasında yer almaktadır. Buna rağmen geniş bir gençlik kitlesini ilgilendiren sorun karşısında gelmiş geçmiş bütün iktidarlar duyarsız olmuşlar, geçiştirmeci uygulamalar, hatta çoğu zaman anti-demokratik tasarruflar peşinde koşmuşlardır.

Geçtiğimiz günlerde Kredi ve Yurtlar Kurumu yetkilileri tarafından bir açıklama yapıldı. Açıklamaya göre, 1980 yılında en az 50 bin öğrenciye daha kredi verileceği, kredi miktarlarının da 1500 liraya çıkarılacağı belirtiliyor.

Kredilerin arttırılması ile ilgili son açıklama geçmişten bu yana izlenen politikanın bir uzantısı olmaktan öte bir anlam ifade etmemektedir. Bu güne kadar verilen kredi miktarlarının yetersiz olduğu biliniyor. Her öğrencinin bizzat yaşadığı bu gerçek, en yetkili ağızlar tarafından da açıkça itiraf ediliyor. Hayat pahalılığının günlük yaşamı cehenneme çevirdiği günümüzde, kredilerin «arttırılması» ile öğrenci gençliğe şirin gözükmeye çalışılıyor. Açıktır ki, kredilerde düşünülen artış yüksek öğrenim gençliğinin ekonomik gençliğinin ekonomik sorunlarını göğüslemekten çok uzak olacaktır. Bir örnek verelim:

Diyelim ki —yüksek öğrenim gençliğinin en yoğun olduğu şehir— İstanbul'da okuyan bir öğrencisiniz. Okula tek vasıta ile gidiyorsunuz (örneğin otobüsle ve haftada beş gün). Günde bir ekmek yiyorsunuz. Sabah 100 gr beyaz peynir, akşam 100 gr beyaz peynir, öğlenleri ise iki simit ve bir çay ile «besleniyorsunuz.» Sonuç aşağıda:

Yol masrafı (otobüs): Günde 5 TL. (Gidiş-dönüş.) **Ayda** (haftada 5 gün) 20 × 5 = 100 TL.

Beslenme: Günde 6TL. (1 ekmek) + 22 TL. (200 gr beyaz peynir) + 10 TL. (iki simit) + 2,5 TL. (1 adet çay) **toplam:** 40,5 TL. **Ayda toplam** 30 × 40,5 = 1215 TL.

Bir ayda toplam: 1215 (Beslenme) + 100 (Yol masrafı) = 1315 TL.

Görüldüğü gibi, ne bu gün ödenen kredi miktarı, ne de verilmesi düşünülen kredi miktarı, bir genç insanın yüksek öğrenim yapabilmesini bir yana bırakalım, beslenme giderlerini bile sağlayamıyor, sağlıyamıyacak.

Öğrenci kredilerinin ciddi bir ihtiyaca cevap veremediği açık. Yüksek öğrenim gençliğinin büyük bir bölümü dar gelirli ailelerinin olağanüstü fedakarlıklarla, dişinden tırnağından arttırarak sağladığı destekle okuyabilmektedir. Yine geniş bir öğrenci kitlesi, gündüz çalışarak hem yaşamını sürdürmeye hem de geceleri öğrenimlerini tamamlamaya çabalamaktadır. Buna karşın, gece bölümlerinin kapatılmasını, mevcutlarının tasfiyesini tasarlayan kafalar, devletin yüksek öğrenim gençliğine sağlamadığı olanakları kendi çabaları ile yaratmaya çalışanları bu «olanaktan» da yoksun bırakmayı tezgahlıyorlar.

Yüksek öğrenim gençliğinin talebi «eğitimin parasız olması»dır. Çağdaş ve demokratik bir eğitimin gereği olan bu talebin kazanılması elbette ki zorlu mücadelelerin sonucu olacaktır. Yakın hedef olarak, önüne, **«ihtiyacı olan herkese yurt hakkı», «ders araç ve gereçlerinin parasız olması», «tüm okullarda ve yurtlarda tabldot yemek»** ve —bu günkü koşullarda— bu taleplerle birlikte «en az 3000 lira kredi» taleplerini yükseltmek, bu doğrultuda geniş gençlik yığınlarının mücadeleye seferber edilmesini sağlamak gereklidir.

SANAT-KÜLTÜR-BİLİM

Dans Eden Yüzyıllıklar

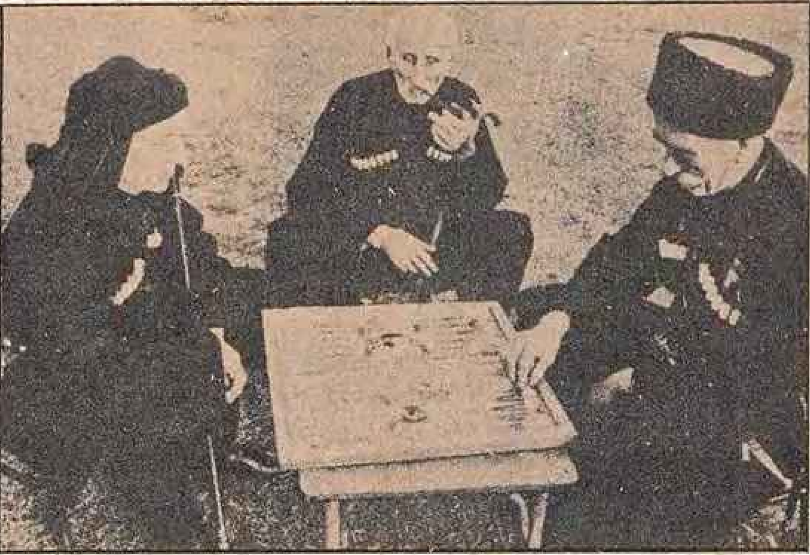
Sovyetler Birliği'nin Gürcistan Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti'ni oluşturan otonom cumhuriyetlerden birisi olan Abhazya'da çalışmalarını sürdüren bir amatör şarkı ve dans topluluğu var. Amatör şarkı ve dans toplulukları bilinmeyen şeyler değil. Ne var ki Abhazya'daki bu amatör grubun dünyadaki hiçbir başka gruba benzemeyen bir özelliği var, o da üyelerinin tümünü yüzyıllık insanların oluşturması.

İhtiyarlık denilince akla hastalık ve güçsüzlük gelir. Ama yüzyıllıkların oluşturduğu bu amatör şarkı ve dans topluluğu bunun aksini kanıtlıyor. «Nartaa» adıyla bilinen bu grubun kuruluşu 19?8'lere uzanıyor. 1948'de sekiz kişinin birleşmesiyle oluşan Nartaa'nın kurucuları bugün artık hayatta değil. Nartaa 30 yıldır üyelerine yenilerini katarak başarılı çalışmalarını sürdürüyor. Grubun bugün 35 üyesi var, ancak şef Konstantin Chengelia aralarına kadınları da alarak bu sayıyı 102'ye çıkarmayı düşünüyor.

Nartaa üyeleri cumhuriyetin değişik yerlerinde oturuyorlar. Konserler ve turnelerden önce biraraya gelip prova yapıyorlar. Ülke çapında ve uluslararası amatör sanat gösterilerinde, festivallerde şarkı ve dans gösterileri ile eşsiz bir program sunuyor yüzyıllıklar. Prova olmadığı zamanlarda herkes kendi işleriyle meşgul oluyor. Grubun başşarkıcılarından birisi olan Temur Vanacha bir kollektif çiftlikte çay yetiştiriyor. Vanacha 108 yaşında. Grubun diğer bir yüzyıllık üyesi David Ayba. David Ayba çocukluğunda okula gidememiş. Çünkü okul için gerekli olan masrafları ailesinin karşılayabilecek gücü yokmuş. Büyük Ekim Devrimi sırasında David Ayba'nın kasabasında da bir partizan grubu kurulmuş ve o da onlara katılarak Devrim için savaşmış. Nartaa'nın bir başka üyesi de Tarash Dzhopua. Tarash da okuma yazma öğrenememiş küçüklüğünde. Devrimden sonra ise cumhuriyetin ilk tarım topluluğunun başkanı olmuş. O günleri anlatırken Tarash şunları diyor: «Güç zamanlardı. İnsanlara kollektif tarımın yararlarını anlatmaya uğraşıyorduk. O sırada ben çiftçilerin listesini bile yapamıyordum. Okuma-yazmam yoktu. Zaten devrim öncesi burada ilkokul da yoktu». Tarash'ın şimdi beş çocuğu ve onyedi torunu var. Ve onların yüksek öğrenim gördüğünü gururla söylüyor. Nartaa çalışmaları içinse, Tarash. «eğer yönetici bir hafta prova için haber göndermezse, endişelenmeye başlıyorum» diyor.

Grubun başdansçılarından olan Tarkuk Lasuria ise 101 yaşında. Tarkuk'un annesi 143 yaşında ölmüş ve son günlere kadar işine devam etmiş. Uzun yaşamasının sırrını soran uzmanlara Tarkuk'un annesi şöyle demiş: «Hayatı seviyorum ve onu uzatmak için her cabayı gösteriyorum».

Nartaa'nın yüzyıllıkları şarkıları ve dansları ile hayata nasıl bağlı olduklarını canlı bir şekilde gösteriyoralr, nice gençleri hayretler içerisinde bırakarak!

Nazım Hikmet'in Şiiri

Şeref ÇOBANOĞLU

Tarih, birçok ulusun yetiştirdiği ünlü kişileri önce yeterince anlamadığı için onu mahkûm ettiğini, anladıktan sonra da ona nasıl saygı duyduğunu gösteriyor. Bu doğanın diyalektiğinden gelen bir sonuç belki. Özellikle kapitalist toplumlarda bunun böyle olduğunu Ernest Fischer «Kapitalist dünyadaki önemli sanatçıların ortak yanı çevresindeki toplumsal gerçekle uzlaşmayı becerememeleridir.

Her düzende sanat alanında —Başkaldırıcılar ve suçlayıcılarla birlikte— büyük savunucuları olmuştur. Yalnız kapitalizmde belli bir düzeyin üstüne çıkan her türlü sanat bir karşı çıkma, eleştirme ve başkaldırma sanatı olmuştur» tümceleriyle vurguluyor.

Doğrusu kapitalist toplumdaki kötülükleri erken kavrayan sanatçıyı, egemen güçlerin çıkarına olduğu için susturmaya çalışmışlardır. Gerçek sanatçının görevi olası birlinçle, sanatını işler, toplumun geleceğine yön verir.

Sanatın gerçek görevi de bu. Fokat bu soy sanatçılar her dönemde aynı olayla karşılaşmışlardır. Galilo, Rabelais, Gorki, Lorca, Şeh Bedrettin, Nazım Hikmet bu kavganın adamı olmuşlardır.

Nazım, her büyük yazar gibi toplumunun dertlerini, açık ve kesin bir dille anlattı. O toplumcu gerçekçi bir açıdan sanatın görevinin gerçekleri anlatmak olduğunu yazdı, söyledi. Güçlü şiir anlayışını bu düşünceyi gerçekleştirmek için kullandı. Lenin'in «Sanat halkın malıdır. Sanatın kökleri, emekçi kitlelerin derinliklerine uzanmalıdır.» diyor.

Nazım bir toplumcu şair olarak sanatını halkına toplumuna, insanlık sevgisine adadı. Hep öyle yazdı, öyle yaşadı, öyle öldü.

Nazım, toplumu ve halkı için ne düşündüyse bunu şiirleriyle dile getirdi. Ne ki bu düşünceyi şairin şiirimize —belli kuşak üzerine de olsa— etkisi istenen ölçüde olmadı. Birçok kesimlerde de yeterince anlaşılmadı ya da yanlış anlaşıldığı bir gerçektir. Bunun nedeni onun hakkında yapılan yanlış ve eksik değerlendirmelerdir.

Türk Dil Kurumunun ödülünü alan «Nazım Hikmetin Şiiri» adlı yapıt bu konuya yeni bir yaklaşım getirmiştir. Afşar Timuçin, bu yapıtta, bir araştırmacı titizliği, bir bilim adamı nesnelliği, bir sanatçı duyarlığıyla Nazım Hikmet'in şiirini inceliyor. Yazar, bunun nedenini şöyle vurguluyor:

«Bugün Nazım Hikmet'i sevebiliriz, ya da sevmeyebiliriz, günün koşulları öyle getiriyor diye sever görünebiliriz. Kendimize çok yakın duyabilir ya da kıskanabiliriz, yüceltir gibi yapıp aşağılayabilir, aşağılar gibi yapıp yüceltebiliriz. Ama ne olursa olsun hepimiz bu çağdaşı olarak onu iyi incelemek ve çok iyi anlamak zorundayız.»

Evet her ne olursa olsun şiirimizin bu büyük ustasını tüm insanımıza öğretmek için gereken çaba gösterilmelidir. Çünkü onun şiiri gerek içerik gerek biçim bakımından, şiirimize kaynaklık edecek güçü bir kaynaktır. Bu kaynağı arı ve duru bir biçimde yeni kuşaklara aktarmak en önemli görevimiz olmalı.

Radyo TV

Uşşaklığa Övgü

Zeynep KARABEY

Özenli, pek giysisi içinde temiz yüzlü bir adam. Sırasında altın (!) çerçeveli gözlüklerini takıyor gözüne, daha da saygın oluyor görünümü. Birçok niteliği kişiliğinde toplamış: Saygılı —gereken kişilere elbette— ağzı sıkı, az konuşur. Üstelik bazı «hobi»leri, (nasıl derler: özel ilgileri yani) daha da ilginç yapıyor onu. Güzel yazı yazıyor örneğin. Güzel sözler değil, güzel harfler yazıyor. Ekmeğini yediği kişilerin çıkarını kendinden ve de «aşşadakiler»den çok düşünüyor. Göz ucuyla gördüğü bir olayı yorumlayıp, işe alınması düşünülen bir başka «aşşadaki»nin ekmeğine engel olmaya kalkıyor... Rüşvet verip «efendiler» adına açık kapatıyor. Evlenmiyor Çünkü «yukardakiler»den böylece daha çok beğeni kazanır. Kraldan çok kralcı tutumu ile «aşşadakiler»i, «yukardakiler» adına sus-pus etmesini iyi beceriyor

Saymakla bitmez canım, nitelikleri. Bu yüzden emin oluyoruz ki, tüm «aşşadakiler» bir gün büyüyüp onun gibi olmaya can atmaktalar... İşte beyaz camın tanıştırdığı kişilerden biri, «aşşası» ve «yukarsı» arasındaki olayların içinden çıkıp böylece dikildi karşımıza. Pazartesi akşamları —olur a— hiçbir şey televizyon kadar çekici gelmemiş de oturup izlemişseniz şu yukardaki «uşşak başı»nı tanımış olmalısınız.

Bu dizi, İngiliz toplumunca yıllardır tanıdığı birinin yaşam öyküsünü izler gibi, hopadanak benimsenmiş. İngilizce adı «Upstairs, Downstairs», yani «yukarı kat, aşağı kat». O, burunları düşse almayan İngilizler bile soyluluk ayırımını bizim kadar belirgin adlandırmak istememişler. Oysa biz ne kolay bastık damgayı, «Aşşadakiler-Yukardakiler» diye!

Neden gösteriyorlar bunları da, insanın aklına İngilizce, saçma bir merak sokuyorlar? Yanıtını vermek zor. Salt merak sömürüsü desek, ardındaki yoz toplum gölgesini nereye gizleyeceğiz? Yıllardır «soyluluğunu» dünya uluslarının başına belâ etmiş bir toplumda ne denli müthiş «uşşaklar» yetiştirildiğini şapkamızı çıkararak selamlayalım istiyorlar herhalde... Bilmiyor muyuz, bu ülkenin elinde âsa, başında taç, tahtının üzerinde bir ileri bir geri sallanarak ulusları, kişileri uşşak olmak için nasıl eğitmeye çabaladığını... Bu yüzdendir ki, şu sevimli dizinin «aşşadakileri» alabildiğince zavallı yaratıklar, «yukardakileri» ise, insanca suçlar işleyip kendilerini seyirciye şıp diye bağışlatan sevimli kişiler. «Yukardan» biri, kocasını aldatıp üstelik o kişiden gebe kalıyor. Bu suç tüm ailece üstelik yasal yollardan kapatılıyor... Ama, o demin sözünü ettiğimiz «uşşak başı» bir «aşşadaki»nin «gönül kırıcı» davranışlarda bulunduğunu efendisine gammazlayınca, adamın işe alınıp alınmaması tartışma konusu oluyor.

«Yukardakiler»den biri bir hata yaptı mı, bunu ört-bas etmek, tüm yasa dışı, pis, çirkin işlere bulaşmak «aşşadakiler»den birine düşüyor. «Yukardan» kimse elini böyle işlere bulaştırmak istemiyor. «Aşşadaki» ise, tüm kendine düşen böylesi işleri yapmayı bir görev biliyor.

Şimdi geldik dayandık bir soruya: Aptal mı, bu «aşşadakiler»? Hiç mi kafaları çalışmıyor? Kimsenin aklına gelmiyor mu, «Yahu bana ne burnunuzu böyle pisliklere soktunuzsa? Pislettiğiniz gibi temizleyin» demek.

Hayır, gelmiyor. Çünkü onlar terbiyeli uşşaklar. Efendilerin buyruğundan milim dışarı çıkmazlar. Olması gereken de budur. Efendinin efendiliğini, uşşağın da uşşaklığını bilmesi.

Hadi canım, boşverelim. Aptal bir dizi işte. Zaten televizyonun da adı «aptal kutusu». Yorgun bir günün ardından beynimizi boşaltır, izler unuturuz...

Yağma mı var? Yoksul bir ülkede aptal sayısı

az olmalıdır. Yoksul ülkelerde boşvermek lükstür, pahalıdır. Yoksul ülkelerde adama hesabını sorarlar, yanan elektriğin, bulunmayan araç-gereçlerin, zamanın, insan gözlerinin, taze beyinlerin, bozulan eğitimin, tümü bir yana, toplumsal yapının tırnaklanmasının hesabını sorarlar...

Yoksul ülkelerde «uşşak» sayısı da varsıllar kadar çok değildir. Üstelik kimse silip atamaz belleğinden, «uşşaklığa övgü» düzenleri.

EKONOMİ

Kapitalist Sistemin Mali Krizi

Rıdvan AKARCA

Amerikan Dolarının dünya borsalarında özellikle Alman Markı ve Japon Yeni karşısında değer kaybettiği bildiriliyor. Bunun yalnız başına pek ilginç ve önemli bir yanı yok. Çünkü dolar uzun zamandan beri bu iki ülke parası karşısında sürekli olarak geriliyor. Bu gerilemenin —değer kaybının— ne anlama geldiğini incelemekte yarar var.

Herşeyden önce ,kapitalist sistemin dış ticaretinde, ticaretin ülkeler arasında aksamadan yapılabilmesi için «sağlam para»ya ihtiyacı olduğunu bilmemiz gerekiyor. «Sağlam para» ya da «Rezerv Para» olarak 1944'lerden önce paranın altınla eşdeğer ya da altın karşılığı olması anlaşılırdı. Bu tarihten sonra «Rezerv Paradan» «Denk Ödemeler Bilançosuna» ve önemli ölçüde altın rezervine sahip ülke ve sağlam bir ekonomik gelişme gösteren ülkenin parası anlaşılıyor. Ve Amerikan Doları 1944'lerden bu yana dünya ticaretinde anahtar para görevini üstlenmişti.

Bu tarihten 1970'lere kadar geçen süre zarfında, kapitalist sistemin para politikası, bir çok kez kriz geçirmesine rağmen, ABD egemenliğinde —dolar egemenliğinde— sürmüştü. Bu tarihten sonra, doların Mark ve Yen karşısındaki durumu giderek sarsılmış, sonunda doların yalnız başına egemenliğine son vermek için Almanya ve Japonya'nın öncülüğünde gerekli önlemler alınmak istenmişti. Kapitalist ekonominin eşit olmayan gelişmesi ve ABD ekonomisinin aşırı silahlanma harcamaları, egemenlik hırsı ve sömürü politikası sonucunda ödemeler dengesindeki açığı, doların sağlamlığını tehdit etmiş ve doları güvenilmez bir rezerv para haline getirerek bütün kapitalist para sistemini tehlikeye sokan genel mali krize yolaçmıştır.

Kapitalist para sisteminin genel krizinin arkasında, tek tek ülkelerde, örneğin Türk'ye'deki para krizide gelişmektedir. Türkiye'deki para krizi «kangren olmuş» şekle yalnız başına ekonomisinin ödemeler dengesinin sürekli açık vermesi sonucunda oluşmamıştır. Bizatihi, doların dünya piyasalarındaki değer kaybı ödemeler dengesini sürekli büyüten, hızlandıran etkisi sonucudur.

Doların rezerv para olması yüzünden ulusal ekonominin ihtiyacından çok daha fazla miktarlarda dünya piyasalarında bulunması, bu ülkeye haksız kazançlar sağlama ve diğer ülke ekonomilerini kendi çıkarları doğrultusunda etkileme imkânını tanımıştı. Türkiye'nin de dahil olduğu birçok bağımlı ülke ödemeler dengesindeki açığı kapatmak için sık sık develüasyonlara başvurarak kendi ülke parasının değerlerini düşürmek zorunda kalmıştır .Sonuçta bu tür bağımlı ülkeler paraları uluslararası ticarette güveni olmayan kâğıtlar haline gelirler ki, bu o ülkenin ekonomik anlamda iflasından başka bir şey değildir.

Rezerv paranın dengesiz olması, ellerinde bu paradan bulunan ülkeleri, kısa zamanda bu parayı altınla değiştirmeye zorlar. Nitekim, bundan bir kaç hafta önce görülen altına hücumun bu nedenle ortaya çıkması gözlenen olaylar içindedir.

Ancak, kapitalist sistemin sürekli bir bunalıma neden olmamak için doları destekleme kararlarının alınması ve ABD'nin dünya piyasalarına altın satma kararı alması sonucu, altın fiyatlarındaki artışlar bu süre içerisinde düşmüş, fakat ABD'den altın çıkışlarının büyük boyutlara varması sonucunda altın satışlarının durdurulma kararı sonucunda altın fiyatları yine artmaya başlamıştır.

Birleşik Amerika Maliye Bakanlığı, dünya piyasalarından iki milyar iki milyon doları çekmeye karar verdi. Bunun anlamı bu kadar ABD doları yerine buna eşdeğer miktarda güvenilir paranın örneğin Markın, Yenin verilmesi demektir. ABD'nin elinde bu kadar döviz varsa ortaya bir sorun çıkmaz. Fakat bu kadar döviz yoksa ABD'nin bu para ülkelerinden Amerikan Hazine Bonoları karşılığında borç alması gerekir. Bu borç verme işlemi, diğer ülkelerin yaklaşık bir senedir ABD dolarını istemeden desteklemeleri için sürmektedir.

İstemeden dedik çünkü bu işlemden Almanya'nın ve Japonya'nın direkt çıkarı söz konusu değildir. Üstelik zararı da vardır. Ancak diğer kapitalist ülkelerin rezerv para olarak dolara yardımları, dünya ticaretindeki bir paniği önlemek içindir.

Ama genel bunalımı önlemek için doların lelebet desteklenmesi sözkonusu olamıyacağına göre, diğer kapitalist ülkelerin yeni bir rezerv para yaratılana dek doları destekleme adına ABD'nin desteklenmeye devamı kaçınılmaz gözükse de, kendi zararlarını minimuma indirmek için ABD ile sürekli olarak pazarlıkları sözkonusudur.

Bu pazarlıklar içinde en önemlisi ABD'ye destek olmak için Hazine Bonoları karşılığı kredilerin durdurulmuş olması 26.10.1979 tarihinde açıklanan altın satışı kararından anlaşılmaktadır Birleşik Amerika Maliye Bakanlığı dolar üzerindeki spekülasyonları önlemek amacıyla 5.500.000 ons altının 1 kasımdan itibaren satışa çıkarılacağını belirtti.

Belgrat'ta IMF'nin aldığı kararlar doğrultusunda ABD ekonomisinin kendine çekidüzen vermesi için bir dizi önlemler paketi bu ülkeye tavsiye edilmiştir. Bunlar Türkiye'ye önerilen şartlardan pek farklı değildir. Yani reeskont hadleri yükseltilecek, deflasyonist politika uygulanacaktır. Deflasyonist politika, ülke ekonomisi için ağır sonuçlar doğurur. Ödemeler bilançosuna denge getirebilmek için, iş hareketliliğinin önemli ölçüde frenlenmesi ,ekonomik büyümenin yavaşlatılması gerekmektedir. Bu ise, «ülkenin iç ve dış pazarlardaki rekabet gücünü azaltır.» ABD ekonomisinin, bir mali krize neden olmamak için, genel ekonomik krize yol açabilecek ekonomik durgunluk içine itilmesi ve kendi aralarındaki iflah olmaz rekabette bir adım geri kalma meselesi önemli çelişkilerin başında gelmektedir.

Ekonomik yasalar, güçlü ekonomilere rağmen, önemli çelişkilere rağmen, kendi doğal gelişme doğrultularını izlerler. Başta Amerika Birleşik Devletleri olmak üzere gelişmiş kapitalist ülkelerin içinde bulundukları mali kriz olsun genel ekonomik kriz olsun onların yapıları gereğidir.

Türkiye-ABD «Savunma İşbirliği» görüşmeleri

Baştarafı s. 1'de

lırken, bir kısmı da casusluk ve dinleme faaliyetleri için tanzim edilmiştir. Üslerin faaliyetlerini Türk hükümetlerinin denetlemesi imkanı yoktur. Bu üsler, ABD'nin bölge halklarına ve özel olarak Sovyetler Birliği'ne karşı güttüğü düşmanca politikaların militer mevzileri durumundadırlar.

Eğer üsler konusunda ABD istekleri kabul edilirse, bu üsle, Orta Doğu'daki petrol üreticisi ülkelere karşı kullanılmak üzere kurulan ABD özel askeri gücünün barınakları ve çıkış noktaları olarak da kullanılacaktır.

Bütün bunlara, görüşmelerin «kapalı kapılar arkasında» yürütülüyor olmasını da eklememiz gerekir. Çünkü, hükümet, halkımızın ne denli hayati çıkarlarıyla kumar oynadığını bilmektedir ve bunu halkımızdan gizleme gereği duymaktadır. Ve hükümet ayrıca halkımızın, bırakalım ABD üslerinin kalıcı hale getirilmesini, ABD'nin Türkiye'deki askeri ve ekonomik varlığına tümden son verilmesini istemektedir. Emekçilerin bu bağımsızlık isteği karşısında, bağımlılığa yeni düğümler ekliyen hükümetin bu ödüncü politikası, gizliliği, korkaklığı ve bunlara bağlı olarak da ağır bir sorumluluğu beraberinde getirmektedir. Ecevit Hükümetinin giderek ayak yüklendiği bir vebal de budur.

Anti-faşist güçlerin birliği kaçınılmazdır

Baştarafı s. 2'de

lendirmektedir. Burjuvazi sömürüsünü onun üzerine kurduğu için en çok da ondan korkmaktadır. Onun içindir ki DİSK, TÖB-DER, TMMOB'yi ve diğer demokratik örgütleri adım adım izlemektedir. Tabii ki engellemelere girişecek, mitingler için izin vermeyecek, tüm anti-demokratik baskıları esirgemeyecektir. Çünkü onlar emekçi halkımıza kısıtlı olan kendi burjuva demokrasilerini daha da kısarak baskılarını arttırmaktadırlar. Evde ağlayan bebesine bir kaşık sütü bile çok gören parababaları işçi sınıfı ve halkımızın demokrasi mücadelesi karşısında eriyip kaybolacaklardır.

İlerici devrimci kişi ve kuruluşlara yönelik faşist saldırıların,, katliamların önü alınmamakta, olayları tezgahlayan saldırganları koruyan kollayan ve silahlandıran mihraklar kurutulamamıştır. Hergün nice canlar yaşamaya doymadan aramızdan ayrılmaktadır.

Emekçi halkımızın omuzları üzerine basa basa iktidara gelenlerin temel hak ve özgürlükleri genişletmeleri beklenirken daha da kısıtlamaya kalktıkları görülmüştür.

İşbirlikçi tekelci burjuvazi, başta işçi sınıfı olmak üzere tüm demokrasi güçlerine karşı saldırılarını yoğunlaştırmakta, emperyalist dayatmalarla açık faşist bir iktidar için ortam hazırlamaktadırlar.

Buna karşın 14 Ekim seçimlerinde işçi sınıfı sosyalistleri kısıtlı da olsa faşizme karşı sosyalistlerin ilkeli birliği doğrultusunda, eylem birliğinde olumlu gelişmeler sevindiricidir.

Joe Hill 64 yıl önce

Baştarafı s. 4'de

davası ulus çapında ve uluslararası düzeyde yankılandı. İsveç Hükümeti başvuruda bulundu. 30 bin Avustralyalı işçi imza gönderdi. Tepkiler karşısında ABD'nin o zamanki başkanı Wilson meseleyle ilgilendi. Ama bakır patronlarının sadık uşağı Utah valisi Wilson'u bile dinlemedi. Joe Hill katledildi.

Öldürülmesinden bir gün önce sendikaya şu telgrafı gönderdi: «Üzülmekle zaman geçirmeyin. Örgütlenin.»

Joe Hill'in cenazesine onbinlerce insan katıldı. Külleri küçük zarflara kondu. 1916 1 Mayıs'ında Utah dışında tüm eyaletlerde ve pekçok yabancı ülkede külleri havaya savruldu, işçilerin sesine karıştı.

İşçi hareketine yaptığı katkı ve anısı katledilişinin yıldönümünde yaşıyor.

Grenada halkı

Baştarafı s. 4'de

ve İngiltere'den para ve silah yardımı isteyen Gairy'nin şu sıralarda Karayip adalarından birinde hazırlık yaptığı sanılıyor.

Grenada Devrimci Halk Ordusu ülke halkının ileri kazanımlarını savunmaya kararlı. Yaptığı bir radyo-televizyon konuşmasında Başbakan M. Bishop, Washington'un ülkenin içişlerine karışma girişimini şiddetle kınadı, bağımsızlıklarını sonuna kadar savunmaya kararlı olduklarını vurguladı.

rçek
Sahibi: Ali Kar,- Adres: Başmusahip Sokak Tan Apt. 10/11 Cağaloğlu - İstanbul Tel: 28 27 41
Sorumlu Müdür: Hamit Çaylı, Ankara Bürosu: Kızılırmak Caddesi, Kızılırmak Apt. 36/5 Yenişehir, Tel: 17 28 70 Dizgi: Kitle Gazetecilik Matbaacılık A. Ş. Baskı: Hürriyet Ofset Tesisleri

MC
uruluyor

Baştarafı s. 1'de
uplu» biçimde onu
rebilmenin yolların
Demirel, hükümeti
sunda bir hayli he-
nme çabasındadır.
ylelikle, «hükümeti
kaçtın» suçlamasın-
ı kurtarmak imkanı
. Ancak Demirel'in
ı gizleme çabasına
rudan doğruya ken-
rektif aldıkları su
an tüm AP sözcüsü
zerler, gerçeği ol-
ile getirmekten çe-

kinmemektedirler. Geçtiğimiz perşembe günü TV'de yapılan açık oturumda konuşan AP yandaşı gazetecilerin sözleri bunun en açık örnekleri olmuştur. Gerek Tercüman gazetesi yazarı Nazlı Ilıcak ve gerekse Yeni Asır'dan Haluk Cansın, kurulacak hükümetin «geçici bir hükümet» olduğunu, bu hükümetin hiç bir sorunu halledemeyeceğini ve mutlaka bir erken seçime gidilmesi gerektiğini çok açık bir şekilde dile getirmişlerdir.

ltay'dan bazı izlenimler

Baştarafı s. 1'de
etmedi. Ne ki Üs-
kkını yememeli. Zi-
uşmacılar aynını ya-
rultaya büyük nu-
ırpıştığı bir sirk gö-
n de biraz buydu
tay CHP'nin seçim
nedenlerini araştır-
Genel Başkanın so-
saptamak için mi,
başların birbirleriy-
maları için mi top-
k anlaşılamadı. Her
ansı yaver gidip
kapabilen herkes
ek hesabı» olmadığı-
çağıra bildirmeden
medi. Bu şansa nail
e eni konu bir maz-
ğrusu. Az daha Ali
hi konuşma hakkı
rdu... Muammer Ak-

soy'u ise, göz göre göre hakkını yiyerek, kurbanlık koyun gibi bağırta bağırta konuşturmadılar. Onun gibi, CHP'nin 8. Olağenüstü kurultayının çok sayın ve değerli delegelerine de konuşma hakkı tanınmadı. Birçoğu diretince Kurultay başkanı tarafından çğır sözlerle divan önünden kovulup «yerlerine geçirildiler». Böylece devler çarpışırken arada ayak altında kalmanın iyi bir örneği'ne tanık olundu bu 8. Olağanüstü Kurultayda.

Kürsüye çıkıp da kendinden söz etmeyen tek konuşmacı, Necdet Uğur'du. Bağırıp çağırmadı da. Onun için hiç alkışlanmadı. Ve Halk Partisinin bundan sonraki siyasi rotasına bir hayli ışık tutan konuşması hiç ilgi çekmedi.

Demirel, demokrasi ve

Baştarafı s. 1'de
ceğini hesaplederken, demokrasi ve halk düşmanı emellerini ilan ederken de emperyalizm ve yerli ortağı tekelci parababalarına göz kırpmaktadır. Demirel, böylelikle kendisinin ve partisinin ne kadar has bir sermaye partisi olduğunu, egemen gericiliğin daha çok baskı ve daha da çok sömürü talebinin en has sözcüsü olduğunu dile getirmektedir.

Demirel, Ankara'da düzenlediği basın toplantısında, «devletin otoritesini» güçlendirmek için gerekli gördüğü yasal önlemleri sıralamıştır. Demirel, şöyle sıralıyor yapmayı planladıklarını:

«1. Fevkalade haller kanunu çıkarılmalıdır. Bu kanun, idareye fevkalade tedbirleri alma imkanını sağlayacaktır.

2. DGM'leri derhal kurulmalıdır.

3. Ceza ve usul kanunları değiştirilmelidir. Bu suretle özellikle toplu suç ve mes'uliyet fikrini de öngörecek, günün ihtiyaç ve şartlarına uygun adaletin sür'atle tecelli etmesi sağlanmalıdır.

4. Sendika ve Dernekler kanunlarının bütün boşlukları giderilmelidir. Bu suretle bölücülüğe imkan ve ortam hazırlamaya, bu tür suçları gizlemeye veya maddi, manevi destek sağlamaya müsait eksiklikleri giderilmelidir.

5. Valilerin yetkilerine açıklık getirilmelidir.

6. Dernekler kanununda değişiklik yapılmalıdır. Bu suretle sosyal ve kültürel amaçlı derneklerin siyasi partiler gibi, siyasi faaliyet içinde rol almaları önlenmeli, kamu yararı dışında çalışan dernekler dışında diğer derneklere üyeleri haricinde maddi yardım ve bağışta bulunulması men edilmelidir.

7. Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri kanununda düzenlemeler yapılmalıdır. Bu suretle, toplantı ve gösteri hakkının kamu düzeninin ihlal veya günlük hayatı felce uğratması önlenmelidir.

8. Emniyet teşkilat kanununda değişiklik yapılmalıdır.

9. Polis Vazife ve Selahiyet Kanunu günün şartlarına uyacak şekilde değiştirilmelidir.»

İşte bu «yasal önlemleri» sıralıyor Demirel. Bunlara ilave olarak başka «ek tedbirler»den de sözediyor.

Demirel'in demokrasi ve halk düşmanlığı ve bu yöndeki gerici-faşist çabaların önümüzdeki dönemde iyice azacağı gün gibi ortada. Şimdi görev, başta işçi sınıfı sosyalistleri olmak üzere, demokrasiden yana tüm güçlerin ilkeli birliktelikleri ile cümle halk düşmanlarının bu emellerini kursaklarına tıkamayı bilmektir.

Nİ BİR PARTİ DAĞINIKLIĞI AZDIRMAKTAN BAŞKA SONUÇ VERMEZ

Baştarafı s. 2'de
langi niyetle hare-
olursa olsun ortava
rif durum budur. Bu
izüğünün amac mad-
svalizm» yazılı olan
netçileri —ki sos-
madan DİSK'in ba-
mayacağını kavra-
amıştır— ilk önce
kleme kararlarında-
ği görmekle yüküm-

kadarı yetmez. CHP'
elerinin mazeretini
müşlüğünde ve da-
bularak yeni bir
nde bulunmak, bir-
i daha bir yokuşa

ticileri belki de ye-
simi için şartların
erişli olduğunu dü-
Öyle ya, seçimler-
partiler arasında
herbirinin aldığı oy
, söz gelimi par-
up kurulmasını sağ-
mertebeye ulaşma-
partilerin hiçbirisi
ık işçi sınıfından
bir oy desteği al-
ır. Öte yandan sos-
iden vaz geçip sol-
nalar içine girmiş,
partilere oy ver-
emiş yüzbinler var-
seçimlerin mağlu-
mokrasinin kendi iç
rda kaybeden ve
udu kesmeye hazır
at parlamenterleri

ar yeni bir parti
e olanlara son de-
şartlarmış gibi gö-
a seçimlerde CHP'
enin, sosyalistlerin
ı sonucunu vererek
n elverissizliğine
diği de söylenebi-
rişli görünen şart-
in, öngörülen et-
ygınlıkla sosyalist
kurulmasına elver-
üslüğü ve dağınık-
azdırır.
ir parti herşeyden
sosyalizm ve pro-
nasyonalizmi teme-
Bu temelin somut
cut gereksinimleri
dikkate alınmadan,
alizme ve proletar-
syonalizmine ters
görüşlerle diyelim
izükle harekete ge-
ci sınıfının siyasi
sil edilmis olmaz.
imsel sosyalist ha-
noktasında değil-
yakın bir geçmişi
bu geçmisin çe-
luklarından kaynak-
inmüslük icinde ol-
st hareketin, ha-
varlığının inkâr edil-
ün kılmaz. Bilimsel

sosyalist hareketi, bu hareket içinde yer alan tek tek çizgileri yok sayarak yeni bir girişimde bulunmak işçi sınıfının birliği ilkesiyle, dolayısıyla bilimsel sosyalistlikie bağdaşmaz. Esas olan yeni parti girişimleriyle bölünmüşlüğü azdırmak değil, tam tersine bölünmüşlüğe son verecek güçlü birliğin kurulmasına hizmet etmektir. Bilimsel sosyalist hareket içinde yer alanların bir araya gelmelerini sağlamaktır.

Bilimsel sosyalizm, herşeyden önce sosyalizm mücadelesine kafa koymuş, bilimsel sosyalizmi özümlemiş militan kadroların, mücadeleye kararlı üyelerin elinde yükselir. Hareketi yığınsallaştıracak olan da bu nitelikli kadroların yürütecekleri çalışmalardır. Yoksa engin bir sosyalist potansiyelin varlığı, bir parti kurulmasına yetmez. Elde belirlediğimiz nitelikte sosyalist militan kadro yoksa, diğer şartlardan ne kadar elveriyormuş gibi gözükürse gözüksün, sosyalist bir parti kurulmuş olmaz. Kurulsa bile güdük kalır. Kolayca sağlanılacağı sanılan yığınsallığa asla erişilemez. Örgüt bir tabela partisi olmaktan öteye gitmez.

Ya da kurulan parti **tırnak içinde sosyalist,** ya da sosyal demokrat bir parti olur ki bu halde bilimsel sosyalist hareket dışında kalır. Ne ki bugünün Türkiye'sinde böyle bir partiye fazla sans olduğu söylenemez. Hele DİSK'teki sendikalarda bilimsel sosyalistlerin gördüğü ilgi ve bilimsel sosyalizme duyulan yakınlık göz önünde tutulursa, «sosyalist» bir parti girişimi DİSK yöneticilerine hiç hayır getirmez. Hatta böylesi bir girişimin, DİSK yönetimindeki yerlerini bile tehlikeye sokması çok olasıdır.

Türkiye'de bilimsel sosyalist hareket olduğu gibi, hareketin taşıyıcıları da vardır. Bunlar bilimsel sosyalist siyasi çizgilere dağılmış durumdadırlar. Bizim baştan beri savunduğumuz bu kadroların tek bir çatı altında biraraya gelmeleri ve proletaryanın merkezi siyasi otoritesini oluşturmalarıdır. Yani bugün gereken, işçi sınıfını temsil etmek iddiasıyla yeni bir parti kurmak değil, mevcut bilimsel sosyalistleri birlestirecek bir yol izlemektir. Kimse, isterse DİSK yöneticileri tarafından kurulsun —ki bu yönetimin siyasi açıdan DİSK'li işçi üzerinde bir etkinliği olmadığını, son CHP'yi destekleme kararına hiç itibar edilmemesi açıkca kanıtlamıştır— yeni bir parti oldu bittisini olumlu karşılayacak değildir. Bilimsel sosyalizmi özümlemiş, sosyalizmi yığınsallaştıracak kararlı mücadele insanları sosyalist hareket içinde yer alan siyasi çizgilerde bulunmaktadır. Bilimsel sosyalist mücadele bunlar tarafından ete kemiğe büründürülmektedir. Ve bunları tek bir çatı altına toplamayı hedeflemeyen bir girişim, bunları birlestirici değil de bunlara ilaveten yeni bir parti, bilimsel sosyalist politikanın somutlanması açısından kof, yani daha doğarken ölmüş olacaktır.

Oysa DİSK yönetimi yeni bir parti girişimini bir kenara bırakıp, sosyalist hareketin birliğine hizmet edecek bir yol izlerse, işçi sınıfının çıkarlarına hizmet etmiş olur. Bunun da yolu TSİP tarafından defalarca gösterilmiş, DİSK yönetimine somut öneriler yapılmıştır. Bir kere daha hatırlatmayı yerinde görüyoruz.

DİSK toplumsal muhalefet içinde, saygınlığı olan önemli bir yere sahiptir. Bu nedenle anti-faşist mücadele platformunda şimdiye değin öncü rol oynamıştır. DİSK içinde bulunduğumuz şartlarda alabildiğine bastıran anti-faşist kitle mücadelesine gün geçirmeksizin el atmalıdır. Bunun için de toplumsal etkinliği olan kitle örgütleriyle olusturulan **Demokratik Platformu** işletmeli, bunun için insiyatifi ve yönlendiriciliği ele almalıdır. Bu platformun işlemesindeki aksaklığın giderilmesi için, solda yeralan siyasi çizgiler arasında merkezi işbirliği sağlanması yolunda yapıcı bir politika izlemelidir. Solda bulunan siyasi çizgilerin demokratik platformda doğrudan temsil edilmesini sağlavacak girisimler işlerliği ve etkinliği olan bir antifasist beraberliğe çok yardımcı olacaktır. Ayrıca bunlar içinde yer alan bilimsel sosyalist çizgiler arasında —ki bunlar Türkiye somutunda TSİP, Birlik Dayanısma, TİP, Devrimci Demokratlar ve Özgürlük Yolu'dur— iş ve eylem birlikleri nedeniyle sağlanacak vakınlıklar, sosyalist hareketin birliğine de hizmet edecektir. Zaten bu konuda TSİP'le, bir yandan Devrimci Demokratlarla yürütülen merkezi isbirliği, diğer yanda Birlik Dayanısma ile sürdürülen eylem birlikleri, mesafe alınması için elverişli şartlar yaratmaktadır.

Hepsi bir yana yeni bir parti girişimi, bütünleyici ve birleştirici olamayacağı gibi DİSK'in pek zor ayakta duran birliğini de ortadan kaldıracaktır. Çünkü DİSK'li işçiler birlik istemektedirler. DİSK yönetiminin yeni bir partiye önayak olması demek, farklı siyasi çizgilerdeki işçileri karşısına alması demektir. Zaten DİSK'e bağlı sendikaların büyük çoğunluğu, yönetimlerindeki siyasal şekillenmeler nedeniyle böylesi bir girişimin karşısında olacaklardır.

Sonuç olarak DİSK yönetimine içinde bulunduğumuz günlerde büyük sorumluluk ve önemli görev düştüğü açıktır. DİSK yönetimi bugünkü sosyalist hareketin zaafının, bölünmüşlükten ileri geldiğini bilmektedir. O halde izlenecek yol dağınıklığı azdıracak girişimlere değil, birliğe hizmet edecek yapıcı çalışmalara hız vermek olmalıdır.

İran'da Belirsizlik

Baştarafı s. 1'de
anti-emperyalist mücadelenin temel güvencesi isci sınıfı ve İran halklarıdır. Bu gücleri karşısına alan bir anti-Amerikan tavır, içretilikten kurtulamaz. Çünkü anti-emperyalizmin dayandığı asıl ve temel gücleri bertaraf etmeye kalkışarak hic bir yere varmak mümkün değildir. Bunun icindir ki, İran'daki bilinçli ve örgütlü devrimci-ilerici güclerden soyutlanma süreci yasayan Humeyni ve taraftarları, yığınsal bir özellik taşımayan ve maceracı gösterilerle yeniden prestij toplama çabasındadırlar.

Şurası açıktır ki, İran'ın geleceği Humeyni ve taraftarlarının elinde ve tekelinde değildir ve olmayacaktır. İran'ın gelecekteki anti-emperyalist rotası da aynı şekilde Humeyni ve taraftarlarının değil örgütlü halk güçlerinin kararlı ve birleşik mücadelesiyle yürüyecektir.

Bugün İran'da bir iktidar boşluğu vardır. Halk gücleri, iktidarı ele geçirerek, devrimi derinlestirme ve Halk İktidarını kurma düzeyinde bir örgütlülük içinde gözükmemektedirler. Ama sömürücü sınıflar ve diğer gerici güçler de politik iktidarı ellerinde tutup, kendi devletlerini yeni baştan kurup, onaracak güçten uzaktırlar.

Böyle olunca, İran'daki iktidar boşluğu daha uzun süre devam edecektir.

CHP tekelci

Baştarafı s. 1'de
vamıdır. İstemediğiniz ve iki yıl önce kuyusunu kazdığınız MC böylelikle yeniden hortlamıştır.

«İkincisi, bu hükümet yerine sizin için çok daha elverişli olan CHP-AP birlikteliği sağlanabilirdi ve biz bunu istiyoruz, bunu yapmaya hazırız.»

Ecevit'in bu manevrası, aslında yeni hükümetin ölü doğmasını sağlamaya yöneliktir. Ancak CHP, MC'cilere karşı halk güçleriyle birlikte tavır alarak mücadele etmesi mümkünken, bunun yerine sermayeye güven vererek ve yeni hükümeti tekelcilere «ihbar» ederek hükümeti tekelciler açısından «bednam» ilan etmeyi yeğlemiştir. Bu, onun öteden beri derinleştirerek izleyegeldiği sağ teslimiyetçi politikanın bir sonucu ve devamıdır.

Ecevit, izlediği bu taktikle, aynı zamanda kurulacak yeni hükümetin sonrası için de tekelcilere yeşil ışık yakmaktadır. Demirel başkanlığında kurulan 3. MC'nin kısa ömürlü olacağı ve tekelcilerin istekleri doğrultusunda pek bir şey yapamayacağı bizzat AP yanlısı basın tarafından da savunulmaktadır. Bu hükümetten sonrası için ise, Ecevit, tekelci sermayeye şunları söylemiş olmaktadır basın toplantısındaki sözleriyle:

«Örtülü MC'den sonra, bir erken seçim ya da «ara rejim» istememize gerek yoktur. Şu veya bu biçim altında bir CHP-AP koalisyonu oluşturulabilir! Ben bu konuda zorluk çıkarmayacağım. Ama AP, gördüğünüz gibi yeni MC'ler peşindedir.» Yani işin Türkçesi, «beni bütün bütün gözden çıkartmayın, her şeye rağmen ben de en az AP kadar sizin çıkarlarınızı savunuyorum ve savunacağım» demektedir Ecevit.

TÖB-DER

Baştarafı s. 1'de
da bir yeşil ışık olmuştur. Tüm sağcı gazetelerin büyük bir iştiyakle verdikleri bu konuşmanın hemen ardından olanlar müflis sosyal demokrasinin bir eylemidir. CHP kendi iktidarı döneminde ülkemizin tek öğretmen örgütüne bunu yapmakla, gelecek olan gizli MC hükümetine büyük bir hareket serbestisi sağlamıştır.

Şimdiye kadar muhalefette «ilerici» iktidarda «tutucu» bir politika ile ün kazanan CHP'nin artık muhalefette de ilerici bir görünüme aldırış etmeyen bir tavra gireceği açıkca belli olmuştur. Bu CHP içindeki kristalleşmeye hizmet edecek, ak koyun kara koyun ortaya çıkacaktır. Kendilerine sol kanat süsü veren kesimin gerçekten de CHP tabanındaki demokratik özlemlerin temsilcisi olup olmayacağını CHP'nin içine girdiği «muhalefet» döneminde göreceğiz.

İGD'nin kapatılması

Baştarafı s. 1'de
verildi;

«İlan ediliş gerekçesi «demokratik hak ve özgürlükleri korumak» olan sıkıyönetim, bugüne kadarki uygulamaları, temel demokratik hak ve özgürlükleri askıya alma, kısıtlama yönündedir. Sıkıyönetimin demokratik kitle örgütlerini bir bir kapatma yolunu seçmiş olması bu dediğimizi doğrulamaktadır. Buna karsı özgürlük ve demokrasi düşmanı faşist odaklara, göz yumulmuştur.

Örgütlerimiz ,kuruluş hazırlıkları sürdürülen yeni hükümetin önşartlarından da anlaşılacağı gibi, önümüzdeki günlerde daha da azgınlaşacak olan siyasi gericiliğe, antidemokratik baskıcı uygulamalara, faşist terör ve katliamlara karşı, tüm demokrasi ve halk güçlerini iş ve eylem birliğine çağırırız.

Örgütlerimiz, İlerici Gençler Derneği'nin süresiz olarak kapatılmasını protesto eder, bu ve benzeri anti-demokratik uygulamalara son verilerek, kapatılmış olan demokratik örgütlerin ve İGD'nin açılmasını talep eder.»

Yusufoğlu:

Baştarafı s. 1'de
tırmayı hedefleyen önlemlere ağırlık vermiştir. Yıllar önce halkımız tarafından mahkûm edilen DGM'leri yeniden gündeme getirmiş, kitlesel meslek örgütlerini ortadan kaldırmayı amaçlayan bir politika izleyeceğini açıkça ilan etmiştir.

Şimdi Demirel'in beyanlarına uygun düşen uygulamalarla karşılaşmaktayız. Son olarak 12 Mart tipi operasyonlarla TÖB-DER Genel Başkanı Gültekin Gazioğlu ve Yürütme Kurulu üyeleri gece yarısı evlerinden toplanmışlardır. Halkın en ilerici kesimlerinden birini oluşturan 200 bin kişilik öğretmen zümresini temsil eden saygın bir örgütün yöneticilerinin gece uykularından uyandırılıp, götürülmeleri demokrasiyi dillerinden düşürmeyenler için ibret vericidir.

Bir gün önce bir yazısı nedeni ile gazeteci Aydın Engin tutuklanmıştır, daha önce İlerici Gençler Derneği de kapatılmıştır. Bu gelişmeler, Demokrasiyi savunan emekçiler için son derece endişe vericidir.

Sistemli cinayetlerin odağı MHP cürümlerini sürdürürken, katiller şebekesi olduğu tescilli ÜGD katliamlarına devam ederken demokrasi için mücadele veren örgütler, kişiler ve kuruluşlar üzerindeki baskılar alabildiğine yoğunlaştırılmaktadır.

Ama baskı ve zulumle bir yere varıldığı görülmemiştir. Demokrasi güçleri yeni bir 12 Mart'a gecit vermemeye kararlıdırlar. Gazioğlu ve arkadaşları derhal salıverilmelidirler.»

«umut»

Baştarafı s. 3'te
sidir. Halbuki, bu isimler arkasına yığılan güçlerin esas niteliği, sınıfsal olmalarıdır. Tepkilerini simgeliyen bu isimlerin yetersizliği, perspektifsizliği, programsızlığı ve yer yer gerici siyasal motiflerle yüklü olmaları, CHP yönetimini sevindirmemeliydi. Perspektifi ve CHP içinde geleceği olmayan, ancak Topuz ve Baykal olabilir. Hatta, bu simgelerin zamanla, muhalefet olmaktan çıkmaları, CHP'nin bugünkü yönetimi ile bütünleşmeleri de mümkün olabilir. Ama mümkün olmayacak olan, CHP içindeki muhalefetin, daha net sınıfsal tercihlere bürünerek gelişmesini engellemektir. Sosyal demokrat siyasetlerin, değisik bicimlerde ama, tek bir mantığa bağlı olarak belirlenen kaderinden, CHP'nin kurtulması mümkün olmayacaktır. Ya demokrasi, ya da kendi içindeki demokratik güclerden kurtulmak ve küçülmek!

Kurultay

Baştarafı s. 1'de
Böylece Halk Partisi efsanevi liderlerinden olma tehlikesini atlatmış oldu.

Genel Yönetim Kurulunun istifa eden kuruldan sadece 5 üye farkla teşekkül etmesi de oldukça garip bir durum yarattı. Ecevit kurultayda aklandığına» göre, Mustafa Üstündağ üstün niteliklerinden ötürü tekrar Genel Sekreterliğe ve eski GYK üyeleri de tekrar eski mevkilerine kavuştuklarına göre, sosyal demokrasinin iflâsından sorumlu olanlar ortaya çıkmış oluyordu. Eski Genel Yönetim Kurulunda yer alıp da tekrar seçilemeyenler, yani Coşkun Karagözoğlu, Malik Yılmaz, Ali Haydar Veziroğlu, Orhan Birgit ve Rıza Polat...!

Gerçek Durum

sınıfsal baskıların ve şovenizmin şiddetlendirilmesine çalışacaktır.

Bu iktidardan en fazla yararlanmak isteyecek, şüphesiz ki faşist milliyetçi hareket olacaktır. Faşist milliyetçi hareket, özellikle İçişleri ve Milli Eğitim bakanlıklarının kadrolarında tırmanmaya ve yerleşmeye bakacaktır. Böylelikle, bir yandan faşist terörü sürdürürken, öte yandan devlet kademelerinde yeni mevziler elde etmek isteyecektir.

Yeni kabine kurulurken AP ile MHP arasında «teknik düzeyde» birtakım pazarlıkların yapıldığını ve bu pazarlıklar arasında eğitim kurumlarında «milliyetçilerin izleyecekleri ortak politikaların» saptandığını, hangi bakanlıkların yada kurumların hangi düzeydeki bürokratik kademelerinde MHP'lilerin yada MHP yanlılarının bulunacaklarının belirlendiğini söylemek kehanet sayılmamaktadır.

Özetle, bütün göstergeleriyle açıkça bellidir ki, demokrasi güçlerini zorlu günler ve zorlu mücadeleler beklemektedir.

Başka bir deyişle, Demirel ve ortakları ortaya bir **program** koymuşlardır. Bu program, demokrasi düşmanlığının programıdır. Varılmak istenen hedef halk ve demokrasi güçleridir. Güdülen amaç sınıf mücadelesini ve ulusal demokratik mücadeleyi bastırmaktır.

Demirel'in koyduğu kendi programının karşısına, tüm ilerici, demokratik güçler de somut bir programla çıkmak zorundadırlar.

Başka bir deyişle, sosyalistler başta olmak üzere tüm ilerici güçler de, burjuvazinin ve faşizmin halk güçlerimize yönelteceği yeni saldırılara **ortaklaşa** karşı gelmek zorundadırlar.

Demirel ve ortaklarının programı bellidir ve yeni kabinede somutlamıştır. Bizlerin de görevi bu demokrasi düşmanı programı uygulatmamak üzere kendi ortak acil programımızı koymak ve somut hedefler etrafında güçlerimizi birleştirmektir.

İvedi olarak yapılması gereken, bir gün dahi zaman yitirmeksizin gerçekleştirilmesi şart olan iş, sosyalist siyasal güçler başta olmak üzere, -sosyalist olsun ya da olmasın- tüm ilerici güçlerin, siyasal nitelikli olan ve olmayan bütün devrimci ilerici, demokratik örgütlerin güçlü, etkin ve sonuç alıcı bir blok oluşturmalarıdır.

Tektaş Ağaoğlu Bakış

Baştarafı s. 2'de
parababalarının zenginliğine zenginlik kattığı oranda emekçilerin demokratik hak ve özgürlükleri ancak sopayla «hal»ledilebilecek bir sorun olur çıkar. Açgözlü burjuvazinin demokrasiye tahammül ölçüsü, enflasyon milletin belini kırarken yüzde yüz artan şirket kârlarından fedakârlık edebilme ölçüsü kadardır, yani hiç!

Dernekleri suçlama, derneklere saldırı, derneklerin başı üzerinde sopa sallama, vb. hep bundan kaynaklanıyor. Dernekler politika yapıyorlarmış. Bundan büyük suç mu olurmuş! Sihirli değnek yok ama, sopa var... Herkes hakkına razı olmalı, olmazsa edilmeli... Para babalarına daha çok para, derneklerde örgütlenip politikaya burnunu sokan halka, sopa!

Bunun içindir ki, dernek düşmanlığı S. Demirel gibi gerici, faşist işbirlikçisi siyasilerce piyasaya sürülen «hür demokratik parlamenter rejim» adlı kalp paranın bir yüzüyse, 141-142 şampiyonluğu ve anti-komünizm aynı paranın öbür yüzüdür. Burjuva politikası dışında politikayı halka yasaklamaktan S. Demirel'in sihirli değnek gibi medet umması da, kapitalizmin bu yurdun insanlarına insan gibi bir yaşam sunmadaki onulmaz aczinin ifadesidir!

Buca'da halk kendi konutlarından

Baştarafı s. 8'de
ditle geri çeviriyor. Yerleşen konut sakinleri bu aileleri mahallelerine alıyorlar. Komite de konutlarının anahtarlarını kendilerine teslim ediyor. Bu kez de polis halka gelen ekmekleri alıyor ve gözlerinin önünde kendi ihtiyaçları için kullanıyor. Komite bunun üzerine çevreden ekmek temin edip dağıtıyor.

Polis birkaç kez halkın direnişini kırmak için girişimde bulunuyor, ancak halkın kararlı tutumu karşısında birşey yapamıyor. Halk «ZAMA, ZULME KARŞI DİRENDİK, EVLERİMİZİ KORUMAK İÇİNDE DİRENECEĞİZ» diyor.

Komite tüm bu olanaklardan sonra Emniyet Amirine, Valiyle görüşmek istediklerini bildiriyor. Vali komiteyi kabul ediyor. Komite valiye «Üç seneden beri kirada oturduklarını, kirayı zor koşullarda ödediklerini, verilmesi gereken kira yardımını çoktandır alamadıklarını ve artık kira veremiyecek durumda olduklarını, bu nedenle de evlerden çıkmak istemediklerini» söylüyor. Vali ise «Evlatlarım, beni niye müşkül duruma düşürdünüz. 15 gün süre verin, konutları tamamlayınca size kendi elimle teslim edeceğim» diyor. Bunun üzerine halkın güç durumda olduğunu ve evden çıkamıyacağını söyleyip, valiyi 10 dakika için bile olsa bölgeye, halkın durumunu görmeye çağırıyor.

İzmir Valisi Necdet Calp 31 Ekim öğleden sonra bölgeye geliyor ve halkın durumunu görüyor. Yine de valilikteki sözlerini tekrarlamaktan öte birşey söylemiyor. Halk üç seneden beri söylenen aldatıcı vaadlere kanmıyor. Valiye «kendisine inanmadıklarını, evlerinden çıkmayacaklarını, bunda kararlı olduklarını» haykırıyorlar.

Tam bu sırada bizi o ana kadar sessizce dinleyen Kibar Yılmaz arkadaş söze giriyor «Benim de söyliyeceklerim var. Biz kendi isteğimizle geldik, yerleşmemiz de kendi isteğimizle oldu, şimdiye kadar hiçbir olay çıkmadı, bundan sonra çıkacak olaylardan vali sorumludur.»

Buca'da halk kendi konutlarından canı pahasına da olsa çıkmayacak

- Devlet afet bölgesinden kurtarmak için konut yaptığı halktan konutları esirgiyor.
- Hükümetlerin bugünlere gelinceye kadar oyaladıkları halk şimdi de zor yoluyla konutlarından çıkarılmak isteniyor.
- Konutlar pek çok bakımdan yerleşmeye elverişli olmadıkları halde halk daha fazla bekletilemiyeceğini, yıllardır konutların kasıtlı olarak geciktirildiğini, yerleştikleri konutlardan hiçbir kimsenin çıkmayacağını, direneceğini haykırıyor.

HALK, KENDİ İÇİN YAPILAN KONUTLARA YERLEŞİNCE İŞGALCİLİKLE SUÇLANDI

Buca'da emekçiler kendileri için ve emekçi halktan alınan vergilerle yapılan konutlardan çıkmayacaklarını, haklarını çiğnetmeyeceklerini ve direneceklerini söylüyorlar.

Röportaj: Turgut SARICA

Buca afet konutları Buca'dan 500-600 m. dışarıda Tıngırtepe denilen yere kurulmuş. İlk bakışta küçük bir köy görünümünde burası. 252 hane olduğunu öğreniyorum sonradan. Şu anda ulaşım yok denecek durumda, tepelerin arasında toprak bir yol açılmış, ancak bu mevsimde yağmurlar nedeniyle pek kullanılamıyor. Direkler elektrik bağlantısının kurulduğu izlenimi veriyor. Ancak bölge halkıyla görüştükten sonra elektriğin direklerde kaldığı, konutlara bağlanmadığını öğreniyorum. Yine halka göre evlerden çıkarmak için kasıtlı olarak elektrik verilmiyormuş. Su kesinlikle yok. Daha önce ihaleye verilmiş, ancak ihaleyi alan müteahhit işi tamamlamadan kaçmış. Yerleşme bölgesinden çok uzakta bir çeşme olduğu söyleniyor. Gereksinimlerini ordan karşılıyorlar. Çoğu kez de halk yağan yağmurlardan yararlanıyor. Yağmur sularını temizlik işlerinde kullandıklarını söylüyorlar. Kanalizasyon bağlantısı var.

Konutlar 65 m²'lik olup, 2 oda, 1 salon, banyo, tuvalet, mutfaktan oluşuyor. Her konuta ait 130 m²'lik bahçe var. Her bir aile en az 3 kişi, bu sayı 7-8 hatta 9 kişiye kadar çıkıyor. Eski yerleşim bölgesinde iki-üç evi olanlar burda tek eve sığmak zorunda kalmışlar.

Görüştüğüm beş aile reisi de 1946-1952 yılları arasında Türkiye'nin çeşitli yerlerinden çalışmak amacıyla İzmir'e geldiklerini, iskân izni ile birlikte Yeşildere'ye yerleştiklerini söylediler. Üçü emekli tekel işçisi, diğer ikisi ise halen tekelde çalışıyorlar. 6-8 kişilik ailelere sahip bulunan bu kişiler sorularımı şöyle yanıtladılar.

Soru — «Buraya gelmenizdeki etken ne oldu?»

Cevap — «Üç seneden beri kiradayız. Baştakiler bizi (evlerinizi vereceğiz diye, üç sene oyaladılar. Artık kira verecek durumda değildik. Arkadaşlarla birlikte evlerimize yerleştik.»

Soru — «Vali size çıkmanız için bir süre tanımış, çıkacak mısınız?»

Cevap — «Çıkıp nereye gidelim, artık bir daha kira verecek yere taşınmayız. Onun için evlerimizden çıkmayız.»

Kalabalık olduklarını hatırlatarak «Buraya sığışabilir misiniz?» diye sorduğumda şu yanıtı verdiler «Sığışmaya çalışacağız. Karı-koca bir odaya, diğer odaya da çocukları yerleştireceğiz. Buna zorunluyuz.»

Su gereksinimleri hakkındaki soruma kısaca kapı önünde yağmur suyu ile dolmaya bırakılan kovayı göstererek karşılık verdiler. Daha fazla bilgiyi komite odasındaki arkadaşlardan alabileceğimi söylediler. Ama tüm zor koşullara rağmen evlerinden çıkmamaya kararlıydılar.

Yolda karşılaştık arkadaşlarla. Hem yemek yiyip hem de konuşabileceğimizi söylediler. Eve girdiğimizde 7 kişilik bir aile bizi karşıladı. Sofradaydılar. Yemek yerken evin hanımı ve beyi durmadan ordaki olayları anlatıyorlardı. Baba elindeki gazeteyi göstererek «İşgalmiş. kimin evini işgal etmişiz? Kendi isteğimizle kendi evimize yerleştik. Hepsi o kadar.» diyordu. Anne ise «Gide gele valiliği eskittik de ne oldu?» diyor. «Durmadan süre istediler. Hep oyaladılar, şimdide 15 gün istiyorlar. 15 günde evlerin tüm eksikliklerini gidererek geri vereceklerini söylüyorlar. Üç senedir bu böyle. Onlara artık inanmıyoruz. Kendi evlerimizden çıkmayacağız.» Evin gençlerinden biri, başından beri olanları belgelerle anlatacağını söylüyor. Yemekten sonra da İzmir Heyelan Bölgesi halkının acı-çilekeş öyküsünü şöyle anlatıyor:

«1923 ve 1952 yıllarında İmaniye, Kosava, Veziraga, Yeşildere, Altay ve 19 Mayıs semtlerine oturulmaz raporu verilmiş. Heyelan bölgesi olduğu için yeşil saha olarak plânlanmış. 1967 yılında ise zamanın siyasi iktidarı oy toplamak amacıyla bu yerlere iskân izni vermiş. Ancak 1976 yılında toprak kayması kendini gösteriyor. Heyelan olayı üzerine jeologlar araştırmalar sonunda düzenledikleri rapora yetkililer kulak asmıyor.

Heyelan olaylarının yoğunlaşması üzerine 28 Eylül 1977'de Vali Yardımcısı Fuat Bilgin halka konutların boşaltılmasıyla ilgili olarak bir bildiri veriyor. Bildirinin içeriği şu: Halk 15 gün içinde evleri yıkacak, yada tesirsiz hale getirecek. Yıkamıyacak durumda olanlar varsa yıktırılacak ve yıkım ücretinin kendileri tarafından bu durumda olanlara ödenecek. Çaresiz, halktan bazıları kendi yıkıyor, bazıları da yıktırıyor. Ama yıktıranlar yıkım ücreti ödeme konusundaki sözlerini unutuyorlar.

Halk evini boşaltıp kiraya çıkıyor. Ödenecek ev kiralarına, yardım edileceğine dair Bakanlık söz veriyor. Yardım ise yapılacak afet evlerinin Bakanlığın bu sözü üzerine bitimine kadar sürecektir. üç ay süreyle 750 TL'sı kira yardımı yapılıyor. Dört ay yardım kesiliyor. Daha sonra iki ay süreyle 1000 TL.'sı daha ödeniyor, fakat sonra yardım tamamen kesiliyor.

Bu arada halk birleşerek davalarını yakından izleyecek bir halk komitesi oluşturuyor. Komite de durumu kamuoyuna anlatmak amacıyla kitlesel ve örgütlü mücadeleye giriyor. Defalarca gösteriler, mitingler yapılıyor, kamyonlara geçit verilmiyor.

Halkın birlikte yürüttüğü eylemler semeresini veriyor: 31.3.1978 tarihinde İzmir İli Kadifekale Etekleri Bölgesi Afet Yasası kapsamına Bakanlar Kurulunun 7/15319 sayılı kararı ile alınıyor. Resmi Gazetenin 16290. sayısında karar yayınlanıyor. Fakat yasa kesinlikle uygulanmıyor.

Buca Tıngırtepe mevkiinde 1977'nin Mayıs ayında 252 hanelik afet evleri yapımına başlanıyor. İmar ve İskan Bakanlığı ilk kafilenin üç ay sonra konutlara girebileceğini bildiriyor. Ancak üç aylık süre gittikçe uzatılıyor. Bunun üzerine halk komitesi gerekli mercilere gidip gelerek yapımın hızlanması için çaba harcıyor. Yine bir sonuç elde edilmiyor. Halk oyalanıyor. Bu arada yasa değişikliği ile konutların 600.000 TL.'na halka satılma yoluna gidiliyor. Satım işi de kira şeklinde olacak deniyor. Halk bunu kesinlikle reddedip danıştaya dava açıyor. Sonuç halkın lehine oluyor.

Tüm mücadelelere karşın evler yine eksiklikleri olduğu gerekçesiyle teslim edilmiyor. Ödedikleri kiraların altında ezilen halk, halk komitesinin kararıyla Eylül 79'dan itibaren evlerini alabilmek amacıyla mücadelesini yükseltiyor. Bildiri, yazılama, kısaca kamuoyunu aydınlatıcı eylemler gerçekleştiriyor. 28 Ekim 1979'un akşamı halk hakkı olan evlere yerleşiyor. Hemen halk komitesi toplanıp öncelikle acil durumda olan 28 aileyi evlerine yerleştiriyor. Bunu takriben diğer yaklaşık 130 aile aynı gece evlerine giriyorlar. Yerleştirme işi sabah 05'de sona eriyor. Tüm gece süresince toplam ortalama 500 kişi 158 konuta giriyor.

Yerleşme işlemleri bittikten 24 saat sonra ise bölgeye polis geliyor. Bölgeye giriş-çıkış yollarını tutuyor. Daha sonra gelen aileleri teh-

Devamı s. 7, sütun 6'da

Evlerimizi alacağız! diyor emekçiler. Bu uğurda yürütecekleri mücadele için seçtikleri komitenin kararlarını bekliyorlar.

«Bizim soframız budur işte» diyor Kibar kadın. Hakkımızı çiğnetmeyiz, bu evler bizim, diyor. Soframız gibi tıpkı...

Gerçek Konuşalım

REMZİ ÇIĞ

Konut Sorunu

AP lideri Demirel'in 14 Ekim seçimleri öncesinde tartışmaya açtığı konulardan biri «devletin görevleri»nin kapsamı idi. Demirel, sermaye sınıfının has temsilcisi olarak, özel kesime ait alanlara devletin müdahalesine karşı olduğunu «devlet celeplik yapamaz» diyerek kendine özgü üslûbu ile ortaya koyuyordu.

CHP ağırlıklı hükümetin bir iki sınırlı girişimi dışında bu politika Türkiye'de yıllardır egemen olmuştur. Ülkemizde artık dev bir sorun haline gelen «konut sorunu» da işte böylesi bir politikanın ürünüdür. Arsa spekülatörlerinin, müteahhitlerin ve inşaat karaborsacılarının, yani bütünüyle özel kesimin insafına terkedilen konut sektörü emekçi halkın çıkarlarına aykırı bir doğrultuda büyük açmazlar içine sokulmuştur.

Bugün Türkiye'de milyonlarca ücretli çalışanın 30-40 yıllık bir çalışma süresi sonunda «başını sokacak bir konut»a sahip olabilmesi hayal bile edilememektedir. Bırakalım bir konuta sahip olmayı, büyük kentlerimizde oturulacak bir kiralık konut bulmak bile mümkün değildir. En sıradan konutların satış fiyatı milyondan başlamakta, yine en sıradan konut kiraları 6-7 bin liradan başlayarak, nerede duracağı belirsiz düzeylere doğru yükselip gitmektedir.

Bir aylık çalışmasının karşılığını konut kiracına yatıran milyonlarca işçi ve memur, çalışanların en doğal hakkı olan «dinlenme ve eğlenme» bir yana, asgari beslenmeye, eğitime ve giyinmeye bile para ayıramamaktadır.

Çarpık kapitalist yapı içinde konut sorununa bulunan kişisel «çözümler» ise daha büyük sorunların doğmasına neden olmuştur. Büyük şehirlerin çevresinde her türlü alt yapı tesisinden yoksun, ışıksız, kanalizasyonsuz, susuz, yolsuz, gecekondu bölgeleri konut sektörünü elinde tutan özel sektörün korunması pahasına nelerin feda edildiğini çarpıcı bir şekilde göstermektedir.

Bugün dünyada gelişmiş kapitalist ülkelerde bile devletin yüksek oranlarda sosyal konut yapımını görev olarak benimsemiş olmasına karşılık, Türkiye'de Demirel'in deyimiyle «devlet müteahhitlik yapmamaktadır». Türkiye, devlet eliyle sosyal konut yapımında dünyada en geri ülkeler arasındadır.

Yurttaşlarına insanca yaşanabilecek bir konut sunmayı baş görevleri arasında sayan sosyalist ülkelerde ise artık konut ihtiyacı bir sorun olmaktan tamamiyle çıkmıştır.

Bu ülkelerde devlet bir yandan her yıl büyük miktarlarda konut yaparak uygun fiyat ve taksitlerle emekçilere dağıtmakta, diğer yandan ise henüz bir konuta sahip olamayanların ağır kira ödemeleri altında ezilmelerine mani olmaktadır. Gerçekten de sosyalist ülkelerin tümünde aylık kira ücretinin, aylık ücretin yüzde 5-10'u civarında olduğu bugün herkes tarafından bilinmektedir.

Konut sorununun çözümünde emekçi halk yararına gelişme sağlanmasının yolu sosyal konut politikalarının siyasal iktidarlara dayatılmasından geçmektedir. Sorunun nihai çözümü ise, konut sektöründe sermaye egemenliğini ortadan kaldırarak, halk yararına köklü bir sosyal konut politikası uygulayacak Demokratik Halk Devrimi ile mümkün olacaktır.

İLERİCİ VE SOSYALİSTLER ÜZERİNDEKİ BASKILAR ARTIYOR

Malazgirt'te komanda zulmü

- **TSİP İlçe Başkanı 1 yıl hapse mahkûm edildi.**

TSİP Malazgirt İlçe Başkanı Demir Baltaş'ın evi komandolar tarafından aranarak kendisine ve yakınlarına baskı yapıldı. Komandolar ilçede terör estirdi. Baltaş, kaçakçılara yataklık ettiği iddiasıyla 1 yıl hapse mahkûm edildi.

Seçimlerden sonraki günlerde, TSİP'in Doğu'da kazandığı sempatinin somutlanmasından korkuya kapılan burjuvazi, sosyalistlere karşı birtakım provokasyonlar düzenleme çabalarına hız verdi. Malazgirt'te TSİP ilçe başkanına yönelik provokasyon bunun açık örneğidir.

TSİP Malazgirt ilçe başkanı Demir Baltaş'ın Mollabaki köyüne cemse ve helikopterlerle yüz kadar mavi bereli bir çıkartma yaparak köyde terör estirdi. Köylüler çeşitli hakaret ve baskılara maruz kaldı. Yirmi kadar atlı kaçakçının evine sığındığı gerekçesiyle evi aranan ve tutuklanan TSİP ilçe başkanı, düzenlenen senorya sonucunda birkaç saat içinde mahkeme karşısına çıkartılarak 1 yıl hapse mahkûm edildi.

Arama sırasında, son derece gülünç olan atlı yirmi kaçakçıya yataklık etme iddiasına dair evde bir eser görülemeyince, Demir Baltaş'ın evindeki ata yadigârı tabancaya el konmuş ve suç unsuru olarak değerlendirilmiştir. Gerçekte 1916 yapım tarihli olan tabanca, Birinci Dünya Savaşı'ndan kalma ve ata yadigârı olup. tamamen antikadır. Bugün piyasada mermilerinin bulunması dahi imkânsızdır.

65 yaşındaki TSİP İlçe Başkanı Demir Baltaş, «bu zulüm ve işkencelerin halkın ulusal ve sınıfsal bilincinin ve mücadelesinin gelişmesini engelliyemiyeceğini ve sosyalistlerin bu tür uygulamalarla yıldırılamıyacağını» açıklamıştır.

Faşistler Balışeyh'te kahvelere saldırdı

Kırıkkale'nin Balıseyh nahiyesinde faşistler, bayram günü kahvede sohbet etmekte olan halka saldırdı.

Olay günü bayram namazında «Diyanet işleri görevlisi» olduğunu söyleyen Demir Ünlü, gerici unsurları halka ve ilericilere karşı kışkırtan bir vaaz vermiştir. «Komünistleri ortalıkta gezdirmeyin, solcular dövülmelidir» diyen Ünlü'nün konuşmasından sonra faşist saldırganlar silâhlı ve sopalı olarak ilericilerin bulunduğu iki kahveye saldırdılar.

Ancak kahvede oturan halk saldırganlara karşı koyarak faşistleri püskürtmüş ve saldırganlardan yedi kişiyi yakalayarak polise teslim etmiştir. Olay sırasında mahalle halkından biri kadın üçü erkek olmak üzere dört kişi yaralanmıştır. Hastanede halen yatmakta olan Ali Sapmaz'ın durumu ise ağır olup iyiye gittiği söylenmektedir.

Olaydan hemen sonra hiçbir gerekçe gösterilmeksizin TSİP Kırıkkale ilçe sekreteri Mustafa Yanık'ın gözaltına alınması ise halkta şaşkınlık yaratmıştır. Saldırgan faşistlerin büyük kısmı kaçtıkları ve yakalanmadıkları halde saldırıya maruz kalan bir sosyalistin gözaltına alınması, halk tarafından bir komplo olarak nitelendirilmiştir.

Olaylar üzerine bir açıklama yapan TSİP Kırıkkale ilçe örgütü yöneticilerinden Ramazan Aydın, gerekçesiz olarak gözaltında tutulan ilçe sekreterinin serbest bırakılmasını isteyerek şöyle dedi: «Bu saldırıların faşistler tarafından yapıldığı herkesçe görülürken güvenlik görevlilerinin sosyalistleri gözaltına alması, olayın ardında geniş boyutlu tezgâhlamaların bulunduğunu göstermektedir. Halkımızın da bildiği gibi faşist milliyetçi hareket, ilericileri sindirme amacıyla yeni yeni Kahramanmaraş katliamları düzenleme çabasındadır. Halkımız faşistlerin saldırısını püskürterek bir katliamı önledi. Emekçiler, bu tür saldırılara karşı uyanık olmayı sürdürdükleri takdirde faşistlerin oyunları boşa çıkarılacaktır.

Faşistler TÖB-DER üyelerinin evlerini basıyor

Burdur'un Yesilova ilcesindeki iki köyü faşist yatağı haline getirmek isteyen MHP yandaşları. TÖB-DER üyesi köy öğretmenlerinin evlerine saldırılar düzenliyorlar.

Caltepe köyü öğretmeni Ali Kılınç'ın evini pek çok defa taş yağmuruna tutan ve yolunu keserek köyü terketmediği takdirde kendisini ergeç öldüreceklerini söyleyen faşistler, seçimin yapıldığı günün gecesi ilericilere oy verdiği gerekçesiyle öğretmenin evine tekrar saldırmışlardır. Evin camlarını tümüyle kıran ve kiremitlerini aşağı indiren saldırganlar, yakalanıp karakola götürüldükten sonra kendilerine nasihat edilerek salıverilmişlerdir.

Birkaç gün sonra da Doğanbaba köyünde TÖB-DER üyesi Durmuş Şahin'in evini kurşun yağmuruna tutan faşistlerin nasihatle uslanmadıkları bir kere daha görüldüğü halde, Savcılık bu olay karşısında da kayıtsız kalmıştır.

İzmir'de Genel-İş direniş hazırlığında

İzmir (THA) — DİSK'e bağlı Genel-İş sendikasına üye 7 bin işçi, toplu sözleşmeden doğan farkların bugüne kadar ödenmemiş oluşu nedeniyle direniş hazırlığı yapıyor. İzmir Belediyesi ve Eshot Genel Müdürlüğü işyerlerinde çalışan işçilerin haklarıyla ilgili bir açıklama yapan Genel-İş Ege Bölgesi Merkez Şube Başkanı Zeki Mertol, işçilere maaşlarının ödenmeye başlandığını, ancak herbir işçi için 15 bin lirayı bulan farkların henüz ödenmediğini bildirdi.

Zeki Mertol, İzmir Belediye Başkanı İhsan Alyanak ile yaptıkları görüşmelerde, belediye başkanının bu farkları da en kısa zamanda ödemeyi taahhüt ettiğini söyledi. Mertol, belediye ve Eshot'tan emekli olan işçilere 10 taksitte ödenmesi gereken ikramiyelerin bugüne kadar ancak birer taksitlerinin verildiğini hatırlatarak şöyle dedi: «Bu durumda, emekli işçiler, belediye muhasebe ve sendika kapısında dolaştırılır hale getirilmişlerdir. Emekli işçi arkadaşlarımızın da daha fazla eza çekmelerine göz yummayacağız.»

Sendika olarak İzmir Belediyesinde izleyecekleri stratejiyi belirlemek üzere en kısa zamanda yetkili kurulları ve işçileri toplayıp bir karara varacaklarını da belirten Mertol, ödemelerin geçtiğimiz hafta içinde yapılmaması halinde hak direnişine gidebileceklerini de vurguladı.

Öte yandan Gültepe, Çamdibi, Altındağ, Çiğli Belediyelerinde de işçilere toplu sözleşme farklarının büyük bir bölümünün bugüne kadar ödenmediği belirtiliyor. Genel-İş Ege Bölgesi Merkez Şube Başkanı Zeki Mertol, bu belediyelerde hak grevi kararı aldıklarını açıklayarak şunları söyledi: «Bu belediyelerin başkanlarına para bulmaları için son bir fırsat verdik. En kısa zamanda para bulup işçilere haklarını vermedikleri takdirde, çevre belediyelerde de hak grevi zorunlu olacaktır.»

Özbucak işçileri mücadeleyi sürdürecek

Tekstil sanayiinde yetkinin ardarda tüm işyerlerinde DİSK Tekstil sendikasına geçmekte oluşu, patronların yüreğine derin bir korku saldı. Adana'da Tekstil'in güçlü biçimde örgütlü olduğu Özbucak Fabrikası işvereni, işçilerin ileri sendikal mücadelesini bastıramayacağını görünce işyerini kapatma kararı aldığını duyurdu.

1200 işçinin çalıştığı Özbucak Fabrikasının kapatılma kararı kış ağzında işçilerin sokağa atılması demek olduğu gibi, patronlar tekstil işkolundaki işçileri DİSK'e bağlı Tekstil sendikasında yer aldıkları için cezalandırmış olacaklar. Yani fabrikadaki işçilerin sendikal mücadelesini bastırmak için onları sokağa atan patronlar, ayni zamanda diğer tekstil işyerlerinde yürütülmekte olan ilerici sendikal mücadele konusunda da işçilere gözdağı vermiş oluyorlar.

Özbucak patronu, her gün yüz işçinin listesini kapıya asarak çıkışlarının yapılacağını ve tazminat ödeneceğini ilan ediyor. Özellikle Sabancılara ait tekstil fabrikalarının bulunduğu yörede bu uygulamanın ne anlama geldiği açıktır.

Ancak işçiler, nice zorlu mücadelelerden geçerek bugüne getirdikleri tekstil sendikasının boğdurulmasına izin vermiyeceklerdir. Sokağa atılmak olan bu uygulama karşısında işçiler sessiz kalmayacaklarını, mücadeleyi sürdüreceklerini belirtiyorlar. Adana tekstil işçisinin haklı mücadelesi, Özbucak patronunun oyununu boşa çıkartacak, sendikasına sahip çıkan işçiler, kapatma yada lokavt gibi yasa dışı uygulamalara izin vermiyeceklerdir.

O'NUN HİKAYESİ

M. DOĞRUER

